

545

VYHLÁŠKA

Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky

zo 16. augusta 2007,

ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na zabezpečenie radiačnej ochrany pri činnostiach vedúcich k ožiareniu a činnostiach dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky podľa § 62 písm. u) zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“) ustanovuje:

**PRVÁ ČASŤ
ZÁKLADNÉ USTANOVENIA**

§ 1

Táto vyhláška ustanovuje podrobnosti o požiadavkách na

- a) zabezpečenie kvality radiačnej ochrany,¹⁾
- b) zabezpečenie radiačnej ochrany pri činnostiach vedúcich k ožiareniu,
- c) zabezpečenie radiačnej ochrany pri preprave²⁾ rádioaktívnych žiaričov³⁾ a rádioaktívnych látok,⁴⁾
- d) zabezpečenie radiačnej ochrany pri nakladaní s rádioaktívnymi odpadmi a vyhoretým jadrovým palivom,⁵⁾
- e) uvádzanie rádioaktívnych látok do životného prostredia pri činnostiach vedúcich k ožiareniu,
- f) zabezpečenie radiačnej ochrany pri činnostiach dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany,
- g) na odbornú prípravu osôb vykonávajúcich sústavný dozor nad dodržiavaním požiadaviek na zabezpečenie radiačnej ochrany,
- h) údaje a informácie, ktoré treba hlásiť do centrálného registra zdrojov ionizujúceho žiarenia a centrálného registra dávok,⁶⁾
- i) dokumentáciu pri činnostiach vedúcich k ožiareniu.

§ 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto vyhlášky sa rozumie

- a) dopravcom fyzická osoba alebo právnická osoba,

- ktorá uskutočňuje prepravu rádioaktívnych žiaričov a rádioaktívnych látok pomocou dopravného prostriedku,
- b) dopravcom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá odovzdáva zásielku alebo náklad rádioaktívnych žiaričov a rádioaktívnych látok na prepravu a v prepravných dokumentoch je uvedená ako odosielať,
- c) zásielkou obal spolu s rádioaktívnym obsahom odovzdaným na prepravu,
- d) vyňatou zásielkou zásielka, ktorej rádioaktívny obsah nepresahuje hodnoty aktivity uvedené v osobitnom predpise,⁷⁾
- e) obalom súbor komponentov určených na úplné uzatvorenie rádioaktívneho obsahu, môže sa skladať z jednej alebo z viacerých schránok, absorpčných materiálov, dištančných prvkov, tienenia a z obslužných zariadení na plnenie, vyprázdňovanie, ventiláciu alebo na úpravu tlaku, zariadení na chladenie, pohlcovanie mechanických nárazov, manipuláciu a upevňovanie a tepelné tienenie; obalom môže byť debna, sud alebo podobná schránka, prepravný kontajner alebo cisterna,
- f) rádioaktívnym obsahom rádioaktívne látky so všetkými kontaminovanými alebo aktivovanými tuhými látkami, kvapalnými látkami a plynmi vnútri obalu,
- g) prepravným kontajnerom zariadenie uľahčujúce prepravu balených rádioaktívnych žiaričov a rádioaktívnych látok alebo nebalených rádioaktívnych žiaričov a rádioaktívnych látok jedným alebo viacerými spôsobmi bez prekladania, prispôbené na trvalé uzavretie, pevné a dostatočne odolné na opakované použitie a vybavené zariadením umožňujúcim zaobchádzanie s ním, najmä prekladanie medzi dopravnými prostriedkami a z jedného druhu prepravy na iný druh prepravy,
- h) vonkajším obalom obal, ktorý používa jediný dopravca na uloženie dvoch alebo viacerých zásielok

¹⁾ § 2 ods. 2 písm. a) zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

²⁾ Článok 2 nariadenia Rady (Euratom) č. 1493/93 z 8. júna 1993 o prepravách rádioaktívnych látok medzi členskými štátmi (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 12/zv. 1).

³⁾ Príloha č. 1 bod 22 k nariadeniu vlády Slovenskej republiky č. 345/2006 Z. z. o základných bezpečnostných požiadavkách na ochranu zdravia pracovníkov a obyvateľov pred ionizujúcim žiarením.

⁴⁾ Príloha č. 1 bod 16 k nariadeniu vlády Slovenskej republiky č. 345/2006 Z. z.

⁵⁾ § 2 písm. h) body 2 a 3 zákona č. 541/2004 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie (atómový zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

⁶⁾ § 45 ods. 24 písm. w) zákona č. 355/2007 Z. z.

⁷⁾ Bod 2.2.7.7.1.2 prílohy A vyhlášky ministra zahraničných vecí č. 64/1987 Zb. o Európskej dohode o medzinárodnej cestnej preprave nebezpečných vecí (ADR) v znení oznámenia č. 444/2005 Z. z.

- na zjednodušenie manipulácie pri ich skladovaní alebo preprave,
- i) podmienkami výlučného použitia podmienky, pri ktorých vonkajší obal, prepravný kontajner alebo dopravný prostriedok použije ten istý prepravca, ktorý zabezpečí, že všetky prvotné, sprostredkované a konečné nakládky a vykládky sa vykonávajú v súlade s jeho pokynmi,
 - j) dočasným pracoviskom pracovisko, na ktorom sa činnosti vedúce k žiareniu vykonávajú na prechodnú, vopred vymedzenú krátku dobu spravidla s prenosnými, na ten účel vyrobenými zdrojmi ionizujúceho žiarenia,⁸⁾ ako sú napr. defektoskopické pracovisko alebo karotážne pracovisko,
 - k) krátkozijúcim rádionuklidom rádionuklid s polčasom premeny 60 dní alebo kratším,
 - l) dekontamináciou odstraňovanie alebo znižovanie rádioaktívnej kontaminácie,⁹⁾
 - m) povrchovou rádioaktívnou kontamináciou znečistenie povrchu rádioaktívnymi látkami; zahŕňa fixovanú, nefixovanú alebo do povrchu vniknutú aktivitu; pri nefixovanej povrchovej rádioaktívnej kontaminácii nie je vylúčené šírenie rádioaktívnej látky.

§ 3

Zabezpečenie kvality radiačnej ochrany

(1) Pri vykonávaní činností, ktoré sa povoľujú podľa § 45 zákona, musí byť zavedený a vypracovaný program zabezpečenia kvality radiačnej ochrany.¹⁰⁾ Je potrebné zabezpečiť, aby zamestnanci mali zabezpečený trvalý prístup k prevádzkovým predpisom, zásahovým inštrukciám a k postupom pre prípad odchýlok od bežnej prevádzky a k havarijným plánom. Trvalý prístup môže byť riešený vyvesením na prístupnom mieste. Pokyny na bezpečnú prácu pri normálnej prevádzke a pri mimoriadnych udalostiach musia byť k dispozícii na každom trvalom pracovnom mieste.

(2) Pred vykonávaním činnosti vedúcej k ožiareniu sa

- a) identifikujú výrobky, činnosti, vzťahy, systémy, oprávnenia, zodpovednosť a spôsob riadenia a organizačného zabezpečenia,
- b) stanovujú a dokumentujú oprávnenia, zodpovednosť a vzájomné väzby osôb, ktoré riadia, vykonávajú, hodnotia a kontrolujú pracovné činnosti, ktoré ovplyvňujú kvalitu radiačnej ochrany,
- c) stanovujú a dokumentujú postupy pre jednotlivé pracovné činnosti, ktoré ovplyvňujú kvalitu radiačnej ochrany,
- d) stanovujú konkrétne ciele radiačnej ochrany, zásady regulácie ožiarovania a referenčné úrovne, systém hodnotenia radiačnej ochrany a uplatňovania prevádzkových skúseností.

(3) Počas vykonávania činnosti vedúcej k ožiareniu sa

- a) vedie a uchováva dokumentácia pracoviska so zdrojmi ionizujúceho žiarenia v ustanovenom rozsahu tak, aby bola jednoznačne identifikovateľná, úplná a dostupná oprávneným osobám a aby sa predišlo jej strate, znehodnoteniu alebo neoprávnenému zaobchádzaniu s ňou,
- b) zabezpečuje jednoznačnú identifikáciu zdrojov ionizujúceho žiarenia,
- c) stanovuje postup kontroly zdrojov ionizujúceho žiarenia a kontroly vykonávaných prác so zdrojmi ionizujúceho žiarenia.

(4) Program zabezpečenia kvality radiačnej ochrany musí byť primeraný vykonávanej činnosti a obsahuje

- a) identifikačné údaje držiteľa povolenia,
- b) predmet, miesto a rozsah činnosti,
- c) zoznam položiek vrátane všetkých procesov vedúcich k výstupu, napr. k výrobku, protokolu o meraní, diagnostickej informácii a pod., na ktoré sa program zabezpečenia kvality radiačnej ochrany vzťahuje, a činností vykonávaných dodávateľským spôsobom, pričom ku každej položke a procesu sú uvedené
 1. písomné postupy,
 2. také vhodné zariadenia a vhodné podmienky prostredia, aby boli splnené požiadavky kvality položky,
 3. nadväznosť na stanovenú dokumentáciu,
 4. parametre a znaky položky,
 5. oprávnené osoby na schválenie dokumentácie,
 6. prehľadné a zrozumiteľné kritériá kvality položky,
 7. spôsob údržby zariadenia na zabezpečenie trvalej kvality položky,
 8. kvalifikované osoby pre jednotlivé činnosti,
- d) popis systému kvality s uvedením právomocí, zodpovedností, spôsobu riadenia a organizačného zabezpečenia jednotlivých prvkov tohto systému,
- e) rozpracované požiadavky uvedené v odsekoch 2 a 3,
- f) zoznam nadväznej dokumentácie o zabezpečovaní kvality s jej jednoznačnou identifikáciou,
- g) harmonogram zavádzania častí systému, ak je potrebný,
- h) spôsob a frekvencie previerok súladu s príslušnými predpismi a spôsob a formu zaznamenávania výsledkov týchto previerok,
- i) spôsob revidovania a zmien programu zabezpečenia kvality radiačnej ochrany a súvisiacej dokumentácie.

(5) Zabezpečovanie kvality jadrových zariadení a činností počas všetkých etáp životnosti jadrového zariadenia upravuje osobitný predpis.¹¹⁾

⁸⁾ § 2 ods. 2 písm. i) zákona č. 355/2007 Z. z.

⁹⁾ § 2 ods. 2 písm. r) zákona č. 355/2007 Z. z.

¹⁰⁾ § 45 ods. 24 písm. a) zákona č. 355/2007 Z. z.

¹¹⁾ § 25 zákona č. 541/2004 Z. z.

DRUHÁ ČASŤ
POŽIADAVKY NA ZABEZPEČENIE
RADIAČNEJ OCHRANY PRI ČINNOSTIACH
VEDÚCICH K OŽIARENIU

§ 4

Požiadavky na prípravu
a začatie prevádzky pracoviska

(1) Činnosti vedúce k ožiareniu možno vykonávať len na pracoviskách, ktoré spĺňajú požiadavky na bezpečnú prevádzku pracovísk.¹²⁾ Projektovanie, výstavba a uvádzanie pracovísk so zdrojmi ionizujúceho žiarenia do prevádzky sa vykonáva tak, aby sa zabezpečila radiačná ochrana pracovníkov,¹³⁾ ostatných zamestnancov a osôb v okolí pracoviska.

(2) Pri návrhu, výstavbe a uvádzaní do prevádzky pracovísk s otvorenými rádioaktívnymi žiaričmi¹⁴⁾ sa musí dbať na to, aby v prípade potreby bolo možné vykonať účinnú, rýchlu a dostatočnú dekontamináciu osôb a pracoviska.

(3) Stavebný materiál na výstavbu pracoviska, konštrukcia stien, vnútorné členenie pracoviska a jeho vybavenie vrátane tienenia a krytov zdrojov ionizujúceho žiarenia sa musia voliť tak, aby pri všetkých činnostiach vedúcich k ožiareniu a v prípade radiačnej nehody bola zabezpečená taká radiačná ochrana, ktorá zodpovedá podmienkam očakávaným počas bežnej prevádzky pracoviska a predvídateľným odchýlkam od bežnej prevádzky.

(4) Steny, stropy a podlahy miestností, v ktorých sa používajú alebo skladujú rádioaktívne žiariče, musia mať také tieniace vlastnosti, aby efektívne dávky alebo ekvivalentné dávky osôb zdržiavajúcich sa v priestoroch susediacich s takýmito miestnosťami boli udržiavané na čo najnižšej úrovni v súlade s optimalizáciou a aby neboli prekročené limity ožiarovania¹⁵⁾ obyvateľov. Miestnosti, do ktorých sa ukladajú rádioaktívne žiariče, sa musia zabezpečiť proti vstupu nepovolaných osôb. Zdroje ionizujúceho žiarenia sa musia skladovať tak, aby bolo zabezpečené, že s nimi nebudú manipulovať neoprávnené osoby, a aby sa zabránilo strate alebo krádeži zdroja alebo jeho poškodeniu, napr. požiarom.

(5) Tieniace vrstvy pozorovacích okienok, dverí a stien musia byť na nich zreteľne vyznačené. Nápisy označujúce hrúbku tieniacich vrstiev musia byť vyznačené nezmazateľnou farbou, vyryté, prípadne vyrobené na tabulkách, ktoré sa pevne pripevňujú na jednotlivé steny, pozorovacie okienka alebo dvere. Uvedené primerane platí aj pre osobné ochranné tieniace pomôcky a tieniace zásteny a prostriedky.

(6) Ovládacie zariadenia sa musia umiestniť spravid-

la mimo kontrolovaného pásma.¹⁶⁾ Ak je nevyhnutné ovládacie zariadenie umiestniť v kontrolovanom pásme, umiestňuje sa v priestore, kde dávkový príkon nepresahuje $2,5 \mu\text{Sv}\cdot\text{h}^{-1}$. Na ovládacom zariadení musí byť svetelná signalizácia činnosti zariadenia, prípadne vysunutia rádioaktívneho žiariča z tieniaceho krytu.

(7) Pred začiatkom prevádzky pracoviska so zdrojmi ionizujúceho žiarenia sa musí preveriť funkčnosť signalizačných a výstražných zariadení; o preverení sa vyhotoví písomný záznam, ktorý je súčasťou dokumentácie pracoviska podľa § 54 písm. j).

(8) Miestnosť, v ktorej je umiestnený zdroj ionizujúceho žiarenia, sa musí dať vždy opustiť, označenia smeru k núdzovému východu a núdzového východu musia byť dobre viditeľné.

§ 5

Uzavreté rádioaktívne žiariče

(1) Ak uzavretý rádioaktívny žiarič¹⁷⁾ nemá osvedčenie podľa osobitného predpisu,¹⁸⁾ alebo nie je iným spôsobom stanoveným v podmienkach povolenia doložená jeho tesnosť, alebo bola zistená jeho netesnosť, pokladá sa za otvorený žiarič.

(2) Držiteľ môže uzavretý rádioaktívny žiarič odovzdať len fyzickej osobe alebo právnickej osobe, ktorá je podľa zákona oprávnená na vykonávanie činnosti vedúcej k ožiareniu s takým žiaričom.¹⁹⁾ Uzavretý rádioaktívny žiarič môže prevziať len fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá je podľa zákona oprávnená na vykonávanie činnosti vedúcej k ožiareniu s takým žiaričom.¹⁹⁾ Toto ustanovenie sa nevzťahuje na prevzatie žiaričov na prepravu dopravcom.

(3) Uzavretý rádioaktívny žiarič môže byť mimo ochranného tieniaceho krytu, ochranného kontajnera alebo v pracovnej polohe len na nevyhnutnú dobu počas vykonávania prác.

(4) Pri ožarovaní a prežarovaní s uzavretým rádioaktívnym žiaričom sa na vstupe a v ožarovni musí umiestniť dobre viditeľné nezávislé zariadenie signalizujúce vysunutie rádioaktívneho žiariča z tieniaceho krytu a pred každým vstupom do vymedzeného ožarovacieho priestoru a po skončení práce sa musí preveriť meraním alebo kontrolou signalizácie odtienenie alebo zasunutie uzavretého rádioaktívneho žiariča do ochranného tieniaceho krytu. Nezávislé zariadenie umiestnené v ožarovni musí pri zvýšenom dávkovom príkone a zároveň otvorených dverách vydávať zreteľný akustický signál. Ak pri manipulácii s uzavretým rádioaktívnym žiaričom nemožno vylúčiť jeho nekontrolované uvoľnenie z ožarovacieho zariadenia alebo jeho stratu, na meranie je potrebné použiť prístroj umožňujúci

¹²⁾ § 45 ods. 24 písm. b), c) a d) zákona č. 355/2007 Z. z.

¹³⁾ § 2 ods. 2 písm. u) zákona č. 355/2007 Z. z.

¹⁴⁾ § 2 ods. 2 písm. n) zákona č. 355/2007 Z. z.

¹⁵⁾ § 2 ods. 2 písm. f) zákona č. 355/2007 Z. z.

¹⁶⁾ § 2 ods. 2 písm. s) zákona č. 355/2007 Z. z.

¹⁷⁾ § 2 ods. 2 písm. m) zákona č. 355/2007 Z. z.

¹⁸⁾ § 41 ods. 2 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 345/2006 Z. z.

¹⁹⁾ § 45 ods. 2 až 4 a ods. 7 zákona č. 355/2007 Z. z.

za každých okolností určiť jeho polohu. Funkčnosť bezpečnostných a signalizačných zariadení sa musí preveriť aspoň raz mesačne, o preverení sa vyhotoví písomný záznam, ktorý je súčasťou dokumentácie pracoviska podľa § 54 písm. j).

(5) Uzavreté rádioaktívne žiariče sa musia skladovať tak, aby príkon dávkového ekvivalentu na vonkajších stenách skladovacích priestorov neprekročil $1 \mu\text{Sv}\cdot\text{h}^{-1}$. Ak sa skladovacie priestory v celosti nachádzajú v kontrolovanom pásme, môže byť príkon dávkového ekvivalentu na vonkajších stenách väčší, ak je to v súlade s optimalizáciou, spravidla však najviac do $10 \mu\text{Sv}\cdot\text{h}^{-1}$. Uzavreté rádioaktívne žiariče sa musia skladovať tak, aby príkon dávkového ekvivalentu na povrchu tieniacich kontajnerov, tieniacich krytov, trezorov a tieniacich boxov neprekročil $100 \mu\text{Sv}\cdot\text{h}^{-1}$ a vo vzdialenosti 1 m neprekročil $10 \mu\text{Sv}\cdot\text{h}^{-1}$. Uzavreté rádioaktívne žiariče sa musia skladovať a používať tak, aby vždy bola možná ich ľahká identifikácia.

(6) Uzavretý rádioaktívny žiarič sa nesmie používať, ak nebola vykonaná preberacia skúška alebo ak od poslednej skúšky dlhodobej stability uplynula lehota na jej periodické vykonanie, alebo ak nastali iné dôvody na vykonanie tejto skúšky.

(7) Pri akomkoľvek podozrení na netesnosť obalu rádioaktívneho žiariča sa uzavretý rádioaktívny žiarič musí bezodkladne vyradiť z používania a musí sa vykonať skúška jeho tesnosti, ak je to technicky možné.

(8) Uzavretý rádioaktívny žiarič musí byť primeraným spôsobom zabezpečený proti odcudzeniu alebo neoprávnenej manipulácii s ním.

(9) Ustanovenie odseku 6 platí aj pre zariadenie obsahujúce uzavretý rádioaktívny žiarič. Ak bola pre takéto zariadenie stanovená odporúčaná doba na používanie, je možné ho naďalej používať, ak jeho parametre a prevádzkové vlastnosti vyhovujú požiadavkám na skúšku dlhodobej stability.

§ 6

Otvorené rádioaktívne žiariče

(1) Osoby, ktoré zaobchádzajú s otvorenými rádioaktívnymi žiaričmi, musia používať primerané osobné ochranné pracovné prostriedky a ochranné zariadenia.²⁰⁾ Týmto osobám je zakázané správanie, pri ktorom by mohli sebe alebo iným osobám spôsobiť vnútornú kontamináciu rádionuklidmi, s ktorými zaobchádzajú, hlavne jedením, pitím, fajčením, používaním prostriedkov starostlivosti o zdravie a používaním kozmetických prostriedkov. Uvedené platí aj pre osoby, ktoré sa nachádzajú v priestoroch, kde sa s otvorenými žiaričmi zaobchádza. Osobitný dôraz na ochranné opatrenia sa kladie v prípade, že sú prekročené hodnoty povrchovej rádioaktívnej kontaminácie podľa odseku 6.

(2) Na pracoviskách s otvorenými žiaričmi sa musí používať pracovný odev. Na pracoviskách II. a III. kate-

górie aj vhodná pracovná obuv alebo návleky. Pracovné oblečenie používané na pracoviskách II. a III. kategórie musí byť zreteľne označené a nesmie sa používať mimo vymedzených pracovných priestorov. Pre pracovné oblečenie sa na pracoviskách II. a III. kategórie zriaďujú oddelené skrine v kontrolovanom pásme a pre osobné oblečenie sa musia zriaďiť skrine alebo obliekareň mimo kontrolovaného pásma. Pracovné odevy kontaminované tak, že sú prekročené najvyššie prípustné hodnoty podľa osobitného predpisu,²¹⁾ sa nesmú prať vo verejných práčovňach.

(3) Otvorené rádioaktívne žiariče môžu byť na pracovnom mieste len v takých aktivitách a na takú dobu, ako to vyžaduje pracovný postup, skladujú sa a používajú tak, aby vždy bola možná ich ľahká identifikácia.

(4) Ak žena oznámi prevádzkovateľovi, že je tehotná, musia sa upraviť jej pracovné podmienky takým spôsobom, aby bola vylúčená vnútorná kontaminácia rádionuklidmi pri práci.²²⁾

(5) Ak sa v ochranných pásmach nachádzajú otvorené rádioaktívne žiariče a ak je to pre ochranu osôb alebo vecí potrebné, musí sa zistiť, či môže dôjsť k rádioaktívnej kontaminácii týchto osôb alebo vecí. Ak sa u osôb, ktoré opúšťajú kontrolované pásmo, zistí rádioaktívna kontaminácia, musia sa bezodkladne vykonať primerané opatrenia, ktoré zabránia ďalšej expozícii a šíreniu rádioaktívnych látok. Meranie rádioaktívnej kontaminácie osôb možno v prípade potreby vyžadovať aj pri činnostiach vykonávaných v sledovaných pásmach. Počas prevádzky pracoviska s otvorenými rádioaktívnymi žiaričmi sa musí vykonávať dekontaminácia tak, aby sa zabezpečila čo najnižšia možná úroveň povrchovej rádioaktívnej kontaminácie v súlade s princípom optimalizácie radiačnej ochrany.

(6) Na zabránenie šíreniu rádioaktívnych látok a na zabránenie vnútornej kontaminácie rádionuklidmi sa musia bezodkladne vykonať opatrenia, ak sa

- a) v kontrolovanom pásme alebo sledovanom pásme na prepravných plochách, pracovných plochách alebo na odevu zistí, že nefixovaná povrchová rádioaktívna kontaminácia prekračuje tretinu príslušnej najvyššie prípustnej hodnoty povrchovej rádioaktívnej kontaminácie podľa osobitného predpisu,²¹⁾ alebo
- b) mimo ochranných pásem prevádzkovateľa zistí, že rádioaktívna kontaminácia povrchu pôdy, budov a predmetov, najmä oblečenia, prekračuje desatinu príslušných hodnôt pre pracovné povrchy mimo kontrolovaného pásma podľa osobitného predpisu.²²⁾

(7) Na zisťovanie povrchovej rádioaktívnej kontaminácie môže mať plocha, z ktorej sa stanovuje stredná hodnota, veľkosť do 300 cm^2 , v odôvodnených prípadoch aj väčšiu.

(8) Ustanovenia odseku 5 neplatia pre prepravu rádioaktívnych žiaričov a rádioaktívnych látok vykonávanú podľa § 27 až 29.

²⁰⁾ § 45 ods. 28 písm. c) zákona č. 355/2007 Z. Z.

²¹⁾ Príloha č. 8 k nariadeniu vlády Slovenskej republiky č. 345/2006 Z. z.

²²⁾ § 12 ods. 2 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 345/2006 Z. z.

(9) Dekontamináciu môžu vykonávať len osoby odborné spôsobilé podľa osobitného predpisu.²³⁾

(10) Pri zaobchádzaní s takým množstvom otvorených rádioaktívnych žiaričov, pri ktorom je zvýšené riziko vonkajšieho ožiarovania, sa musí používať primerané ochranné tienenie.

(11) Na vstupe a východe z pracovísk I. a II. kategórie sa musí zriadiť miesto na prezlečenie potrebného pracovného odevu a prezutie pracovnej obuvi a umývadlo umožňujúce dekontamináciu rúk, kde je k dispozícii vhodný prostriedok na umytie rúk a ich dekontamináciu. V prípade potreby sa na vstupe a východe pracoviska II. kategórie a pre pracoviská III. kategórie vždy musí zriadiť prezliekareň so sprchou a dekontaminačným zariadením. Umývadlo umožňujúce dekontamináciu rúk, kde je k dispozícii vhodný prostriedok na umytie rúk a ich dekontamináciu, sa musí zriadiť aj v blízkosti východu z miestnosti, kde sa pracovisko nachádza. Vodovodné kohútiky a dávkovače mydla musia byť ovládateľné aj iným spôsobom ako rukami.

(12) Pracoviská s otvorenými žiaričmi sa musia dostatočne odvetrávať. Umelá výmena vzduchu na pracoviskách II. a III. kategórie musí byť aspoň päťkrát za hodinu a späť tlakov musí byť zabezpečený tak, aby sa zabránilo šíreniu rádioaktívnej kontaminácie. Prúdenie vzduchu do vnútra digestorov pri otvorení na 20 cm musí byť najmenej $0,5 \text{ m} \cdot \text{s}^{-1}$. V podtlakových skrinách sa počas doby, keď je v nich rádioaktívny žiarič, musí trvalo udržiavať podtlak najmenej 50 Pa, ktorý je trvalo kontrolovateľný na manometri.²⁴⁾

(13) Umelé vetranie musí byť nastavené takým spôsobom, aby vzduch odchádzajúci z určitého priestoru nemohol prúdiť do iného priestoru alebo sa vracia späť. Vzduchotechnické vedenia v budove musia byť po celej dĺžke tesné alebo v celej dĺžke musí byť udržiavaný podtlak.

(14) Na pracoviskách II. kategórie sa spravidla a na pracoviskách III. kategórie sa vždy na odťah vzduchu musí zriadiť vhodný filter, podľa možnosti čo najbližšie k digestoru alebo obdobnému zariadeniu. Filter sa v prípade potreby dopĺňa pre používané rádionuklidy špecifickým materiálom, ktorý ich zachytáva, prípadne vymrazovacím zariadením. Účinnosť filtrov sa musí pravidelne preverovať v dostatočne častých intervaloch v súlade s programom zabezpečenia kvality radiačnej ochrany.

(15) Na pracovisku III. kategórie sa musí filtrovať všetok vzduch odsávaný z pracoviska.

§ 7

Generátory ionizujúceho žiarenia

(1) Generátor ionizujúceho žiarenia sa spravidla obsluhuje z chránenej obsluhovne, ak jeho ochranné vlastnosti alebo spôsob použitia nevyklučujú, že by

mohlo dôjsť k prekročeniu limitov ožiarovania pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia. V takom prípade sa na vstupe do miestnosti s generátorom ionizujúceho žiarenia musí umiestniť výstražná signalizácia jeho činnosti a v miestnosti s generátorom ionizujúceho žiarenia sa musí umiestniť núdzový vypínač.

(2) V prípade röntgenového zariadenia pre rádiodiagnostiku, ktoré je potrebné ovládať priamo z vyšetrovne, sa inštalujú pevné alebo posuvné ochranné zásteny zabezpečujúce neprekročenie limitov ožiarovania.

(3) Prístroje alebo zariadenia, ktorých súčasťou je generátor ionizujúceho žiarenia, možno používať len vtedy, ak zabezpečia automatické vyradenie generátora ionizujúceho žiarenia z prevádzky pri otvorení ich ochranného tienenia alebo ochranných dverí a zabráni jeho automatickému uvedeniu do prevádzky po zotvorení ich ochranného tienenia alebo ochranných dverí.

(4) Generátor ionizujúceho žiarenia sa nesmie používať, ak neprešiel úspešne preberacou skúškou alebo skúškou dlhodobej stability a ak od poslednej úspešnej skúšky dlhodobej stability uplynula dlhšia lehota, ako je stanovená pre jej periodické vykonávanie, alebo nastali iné dôvody na vykonanie tejto skúšky, ak sú takéto skúšky vyžadované príslušnými predpismi.²⁵⁾

§ 8

Urýchľovače častíc

(1) Pre urýchľovače častíc platia ustanovenia § 7 ods. 1 až 3, pre urýchľovače častíc používané pri lekárskom ožiarení platí aj ustanovenie § 7 ods. 4.

(2) Pri návrhu stavebných projektov zariadení je potrebné zohľadniť aj možnú aktiváciu vzduchu, častí urýchľovačov, tienení a chladiacich médií, možné žiarenie rozptyľované vo vzduchu v okolí budovy a nad budovou.

(3) Do priestorov s urýchľovačom častíc musí byť zabezpečený kontrolovaný vstup a v prípade potreby, najmä kvôli aktivácii, aj oneskorený vstup do doby, kým aktivita a dávkové príkony neklesnú pod prijateľnú úroveň.

(4) Súčasťou monitorovacieho plánu zariadení s urýchľovačom častíc sú pravidelné merania aktivácie, ak k nej dochádza vo väčšom rozsahu. Aktivované časti a materiály sa likvidujú ako rádioaktívny odpad.

§ 9

Požiadavky na činnosti vedúce k ožiareniu, ktoré sa oznamujú

Pre činnosti vedúce k ožiareniu, ktoré sa oznamujú, platia primerane ustanovenia § 4 až 7 a § 19.

²³⁾ § 26 a 27 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 345/2006 Z. z.

²⁴⁾ § 8 ods. 2 zákona č. 142/2000 Z. z. o metrológii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 432/2004 Z. z.

²⁵⁾ § 10 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 340/2006 Z. z. o ochrane zdravia osôb pred nepriaznivými účinkami ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení.

§ 10

Požiadavky na radiačnú ochranu pri ťažbe a spracovaní materiálov, ktoré obsahujú prírodné rádionuklidy a ťažia sa alebo spracúvajú sa pre ich rádioaktívne, štiepne alebo množivé charakteristiky

(1) Držiteľ povolenia na ťažbu a spracovanie materiálov, ktoré obsahujú prírodné rádionuklidy a ťažia sa alebo spracúvajú sa pre ich rádioaktívne, štiepne alebo množivé charakteristiky,²⁶⁾ musí vykonať periodickú kontrolu s cieľom overovať súlad vykonávaných činností so schváleným prevádzkovým poriadkom a na účely radiačnej ochrany zamestnancov a obyvateľov.

(2) Držiteľ povolenia podľa odseku 1 musí zabezpečiť, aby

- každý hlavný ventilátor bol vybavený výstražným zariadením signalizujúcim, že zariadenie nie je plne funkčné,
- bol určený zamestnanec prijímajúci tento signál,
- boli realizované preventívne opatrenia na zabránenie negatívneho ovplyvňovaniu prevádzky ventilačných systémov (nepovolanými osobami alebo interferujúcimi činnosťami).

(3) V prípade, ak ventilačný systém nefunguje v súlade s požiadavkami uvedenými v povolení, držiteľ povolenia podľa odseku 1 musí

- realizovať alternatívne opatrenia na zabezpečenie ochrany zdravia zamestnancov,
- zabezpečiť, že sa až do uvedenia ventilačného systému do plnej prevádzky budú vykonávať len nevyhnutné udržiavacie práce.

(4) Ak sa v schválenom prevádzkovom poriadku neuvádza inak, respirátory sa môžu používať len na prechodnú dobu v neočakávaných situáciách.

(5) Držiteľ povolenia podľa odseku 1 musí zabezpečiť umiestnenie výstražných značiek na vstupe do oblastí, kde príkon dávkového ekvivalentu žiarenia gama prekračuje $25 \mu\text{Sv}\cdot\text{h}^{-1}$, a vybaviť každého zamestnanca priamo odčítateľným dozimetrom pri vstupe do oblastí, kde príkon dávkového ekvivalentu žiarenia gama prekračuje $100 \mu\text{Sv}\cdot\text{h}^{-1}$.

(6) Osobná dozimetria na pracoviskách podľa odseku 1 sa musí zvoliť tak, aby umožnila stanovenie osobnej dávky osobitne z vonkajšieho ožiarovania, vnútorného ožiarovania a z ožiarovania radónom.

(7) Držiteľ povolenia podľa odseku 1 musí viesť evidenciu pozostávajúcu z dokumentácie podľa § 54 a z tejto dokumentácie:

- záznamy o prevádzke a servisných činnostiach,
- záznamy o aktuálnych a výhľadových plánoch ťažby,
- časové harmonogramy všetkých plánovaných činností súvisiacich s ťažbou a spracovaním rúd a materiálov,

- projekty banských diel, technologických zariadení a ich súčastí inštalované v baniach alebo objektoch určených na spracovanie rúd a materiálov,
- metodiky a relevantné údaje používané na stanovenie osobných dávok pracovníkov a príjmu rádionuklidov,
- výsledky všetkých meraní, ktoré sa na pracovisku vykonali v súlade s požiadavkami uvedenými v povolení a požiadavkami všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti radiačnej ochrany,
- údaje o výmene vzduchu hlavnými inštalovanými ventilátormi,
- záznamy o parametroch a výkone systémov na kontrolu prašnosti,
- záznamy o informovaní a školení pracovníkov.

(8) Dokumentáciu podľa odseku 7 držiteľ povolenia podľa odseku 1 uchováva najmenej päťdesiat rokov po ukončení činnosti.

§ 11

Výroba zdrojov ionizujúceho žiarenia

(1) Povolenie na výrobu zdrojov ionizujúceho žiarenia²⁷⁾ oprávňuje výrobcu aj na skladovanie a nevyhnutné skúšanie a overovanie vlastností a parametrov vyrobených zdrojov ionizujúceho žiarenia.

(2) Výrobca môže odovzdať vyrobené zdroje ionizujúceho žiarenia len osobe, ktorá je oprávnená s nimi vykonávať činnosti vedúce k ožiareniu na základe povolenia¹⁹⁾ a v prípade rádioaktívnych žiaričov má povolenie na ich odber a skladovanie.

§ 12

Dovoz zdrojov ionizujúceho žiarenia

(1) Dovážať z krajín mimo Európskej únie sa môžu len zdroje ionizujúceho žiarenia typovo schválené a označené značkou zhody podľa osobitných predpisov.²⁸⁾ Dovozca rádioaktívnych žiaričov alebo zariadení s nimi musí mať zabezpečený spätný odber ním dovezených žiaričov alebo zariadení a tento spätný odber umožniť. Uvedené v odôvodnených prípadoch nie je potrebné zabezpečiť, a to najmä v prípade krátkožijúcich rádionuklidov, keď sa dá zabezpečiť ich vymretie na úroveň, ktorá umožňuje ich uvoľnenie do životného prostredia alebo na iné spracovanie.

(2) Dovozca musí zabezpečiť, aby v priebehu dovozu nemohli so zdrojmi ionizujúceho žiarenia manipulovať neoprávnené osoby, a zdroje ionizujúceho žiarenia dodať len osobe, ktorá je oprávnená s nimi vykonávať činnosti vedúce k ožiareniu, a to aspoň ich odobranie a skladovanie.

²⁶⁾ § 45 ods. 2 písm. b) zákona č. 355/2007 Z. z.

²⁷⁾ § 45 ods. 2 písm. i) zákona č. 355/2007 Z. z.

²⁸⁾ Zákon č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

§ 13

Vývoz zdrojov ionizujúceho žiarenia
do krajín mimo Európskej únie

(1) Vývozca musí zabezpečiť, aby v priebehu vývozu²⁷⁾ manipulovali so zdrojmi ionizujúceho žiarenia len oprávnené osoby, a zdroje ionizujúceho žiarenia dodal len osobe, ktorá je oprávnená ich používať. Štandardný formulár podľa § 29, ktorý dokladá, že príjemca spĺňa podmienky na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia, potvrdený kompetentným orgánom krajiny príjemcu, sa vyžaduje len pri vývoze rádioaktívnych žiaričov.

(2) Vývozca, ktorý s vyvázanými zdrojmi ionizujúceho žiarenia nebude manipulovať a v prípade rádioaktívnych žiaričov ich nebude ani skladovať, nemusí k žiadosti o povolenie na vývoz zdrojov ionizujúceho žiarenia predkladať monitorovací plán, návrh na vymedzenie kontrolovaného pásma a havarijný plán, ak v žiadosti uvedie všetky osoby, ktoré budú v priebehu vývozu s vyvázanými zdrojmi ionizujúceho žiarenia na území Slovenskej republiky manipulovať, a doloží, že sú na to oprávnené v zmysle zákona.

§ 14

Distribúcia, predaj a prenájom zdrojov
ionizujúceho žiarenia

(1) Držiteľ povolenia na distribúciu, predaj a prenájom zdrojov ionizujúceho žiarenia²⁷⁾ musí zabezpečiť, aby

- a) súčasťou dokumentácie distribuovaných zdrojov ionizujúceho žiarenia boli pri otvorených rádioaktívnych žiaričoch sprievodný list,²⁹⁾ pri uzavretých rádioaktívnych žiaričoch platné osvedčenie uzavretého rádioaktívneho žiariča vydané oprávnenou osobou a návod na používanie, ktorý obsahuje pokyny na bezpečné používanie týchto výrobkov; tieto dokumenty sú v slovenskom jazyku,
- b) v priebehu distribúcie so zdrojmi ionizujúceho žiarenia manipulovali len oprávnené osoby a zdroje ionizujúceho žiarenia boli dodané len osobe, ktorá je oprávnená na činnosti s nimi podľa zákona.

(2) Držiteľ povolenia na distribúciu, predaj alebo prenájom zdrojov ionizujúceho žiarenia, ktorý s distribuovanými zdrojmi ionizujúceho žiarenia nebude manipulovať a v prípade rádioaktívnych žiaričov ich nebude ani skladovať, nemusí k žiadosti o povolenie na distribúciu zdrojov ionizujúceho žiarenia predkladať monitorovací plán, návrh na vymedzenie kontrolovaného pásma a havarijný plán, ak v žiadosti uvedie všetky osoby, ktoré budú v priebehu distribúcie so zdrojmi ionizujúceho žiarenia na území Slovenskej republiky manipulovať, a doloží, že sú na to oprávnené podľa § 45 zákona.

(3) Držiteľ povolenia na distribúciu, predaj alebo pre-

nájom zdrojov ionizujúceho žiarenia má povinnosti podľa § 12 ods. 1 okrem prvej vety.

§ 15

Inštalácia a uvádzanie zdrojov
ionizujúceho žiarenia do prevádzky

(1) Povolenie na vykonávanie inštalácie zdrojov ionizujúceho žiarenia³⁰⁾ musí mať ten, kto nie je inak oprávnený s daným zdrojom nakladať, ak súčasťou inštalácie je testovanie funkčnosti zdroja, jeho tieniacich a ochranných zariadení alebo overenie, či je vhodný na plánovaný účel použitia.

(2) Držiteľ povolenia na vykonávanie inštalácie zdrojov ionizujúceho žiarenia môže inštalovať a uvádzať do prevádzky zdroje ionizujúceho žiarenia výlučne na pracoviskách, ktoré vyhovujú technickým a organizačným podmienkam bezpečnej prevádzky podľa osobitných predpisov,³¹⁾ a ak ide o zdroje ionizujúceho žiarenia, ktoré sú typovo schválené, a na pracovisku sú vytvorené podmienky, ktoré účinne zabraňujú odcudzeniu zdrojov ionizujúceho žiarenia a ktoré zabraňujú neoprávnenej manipulácii s nimi aj počas doby, keď sa nepoužívajú.

§ 16

Odber a skladovanie rádioaktívnych žiaričov

(1) Povolenie na odber uzavretých rádioaktívnych žiaričov³²⁾ je potrebné pre prvý odber vysokoaktívnych žiaričov. Opakovaný odber uzavretých rádioaktívnych žiaričov a odber otvorených rádioaktívnych žiaričov možno vykonávať v súlade s platným povolením na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia.

(2) Povolenie na skladovanie rádioaktívnych žiaričov³²⁾ musí mať ten, kto skladuje rádioaktívne žiariče, ktoré nie je oprávnený vyrábať, dovážať, distribuovať alebo používať, napríklad preto, že ešte nemá vytvorené, alebo už nemá podmienky na ich používanie. Povolenie na skladovanie rádioaktívnych žiaričov nepotrebuje dopravca na skladovanie zdrojov ionizujúceho žiarenia nevyhnutné na uskutočnenie prepravy.

(3) Zdroje ionizujúceho žiarenia sa musia skladovať tak, aby s nimi nemohli manipulovať neoprávnené osoby.

§ 17

Dočasné pracoviská

(1) Na dočasnom pracovisku môže prevádzkovateľ vykonávať činnosti vedúce k ožiareniu počas vopred vymedzenej krátkej doby nepresahujúcej 30 dní, len ak to má uvedené v povolení na vykonávanie činnosti vedúcej k ožiareniu.¹⁹⁾

(2) Termín začatia prác, predpokladaná doba práce na dočasnom pracovisku, jeho miesto, opis prác a prehľad používaných zdrojov ionizujúceho žiarenia sa mu-

²⁹⁾ Príloha č. 9 k nariadeniu vlády Slovenskej republiky č. 345/2006 Z. z.

³⁰⁾ § 45 ods. 2 písm. g) zákona č. 355/2007 Z. z.

³¹⁾ § 19 a 20 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 345/2006 Z. z., § 6 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 340/2006 Z. z.

³²⁾ § 45 ods. 2 písm. d), e) a ods. 3 písm. c), f) a g) zákona č. 355/2007 Z. z.

sia oznamovať miestne príslušnému pracovisku štátneho zdravotného dozoru písomne alebo faxom najmenej jeden pracovný deň vopred. Pracovné skupiny na dočasných pracoviskách sú najmenej dvojčlené, z toho aspoň jedna osoba musí mať osvedčenie o odbornej spôsobilosti.³³⁾ Ukončenie prác na dočasnom pracovisku sa musí bezodkladne oznámiť príslušnému pracovisku štátneho zdravotného dozoru.³⁴⁾

(3) Zdroje ionizujúceho žiarenia, na používanie ktorých je potrebné povolenie podľa odseku 1, možno používať len na pracoviskách, ktoré vyhovujú technickým a organizačným podmienkam bezpečnej prevádzky a sú trvale zabezpečené proti odcudzeniu zdrojov ionizujúceho žiarenia a manipulácii neoprávnenými osobami. Používať alebo zapínať zdroje ionizujúceho žiarenia možno len na pracovný výkon.

(4) Na dočasných pracoviskách so zdrojmi žiarenia sa musia vytýčiť príslušné ochranné pásma tak, aby sa zamedzil prístup neoprávnených osôb. Ak možno prístup neoprávnených osôb na dočasnom pracovisku vylúčiť, vytýčenie pásma nie je potrebné.

(5) Činnosti vedúce k ožiareniu možno vykonávať na dočasnom pracovisku, len ak boli vykonané opatrenia na obmedzenie ožiarenia pracovníkov aj obyvateľov v súlade s princípom optimalizácie radiačnej ochrany podľa osobitného predpisu. Pri činnosti na dočasnom pracovisku sa využívajú ochranné pomôcky, prídavné zariadenia a dodatočné tienenie, ktoré obmedzujú ožiarenie.³⁵⁾ Primárny zväzok ionizujúceho žiarenia je smerovaný a termín vykonania týchto činností zvolený tak, aby pravdepodobnosť ožiarenia tretích osôb bola minimalizovaná.

(6) Na dočasnom pracovisku musia byť k dispozícii prevádzkové predpisy na bezpečnú prácu so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, návrh na vymedzenie sledovaného pásma, kontrolovaného pásma a pásma s obmedzeným prístupom, monitorovací plán, havarijný plán, overená kópia povolenia a overená kópia osvedčenia o odbornej spôsobilosti.

§ 18

Údržba a opravy zdrojov ionizujúceho žiarenia

(1) K žiadosti o povolenie na údržbu a opravy zdrojov ionizujúceho žiarenia³⁶⁾ sa nepredkladá návrh na vymedzenie kontrolovaného pásma, pásma s obmedzeným prístupom a havarijný plán, ak táto činnosť bude vykonávaná výhradne na pracovisku prevádzkovateľa zdroja ionizujúceho žiarenia, na ktorom bude vykonávaná údržba alebo opravy, a počas vykonávania opravy alebo údržby nie je potrebné iným spôsobom vymedziť kontrolované pásmo alebo pásmo s obmedzeným prístupom.

(2) Osoby vykonávajúce opravy alebo údržbu zdrojov

ionizujúceho žiarenia sa na pracoviskách prevádzkovateľov opravovaných zdrojov riadia havarijným plánom prevádzkovateľa zdroja.

§ 19

Bezpečné ukončenie činnosti pracoviska

(1) Pri ukončení činnosti pracoviska, kde sa vykonávali činnosti vedúce k ožiareniu, sa musia odstrániť všetky zdroje ionizujúceho žiarenia alebo aspoň zabezpečiť proti neoprávnenému použitiu, napríklad bezpečným uskladnením röntgenových žiaričov. Na pracovisku, kde sa používali otvorené rádioaktívne žiariče, sa musí vykonať dekontaminácia od rádionuklidov takým spôsobom a v takom rozsahu, že nikde na pracovisku nebudú prekročené uvoľňovacie úrovne uvedené v osobitnom predpise²²⁾ alebo stanovené v príslušnom povolení.

(2) Nepoužívané žiariče³⁶⁾ sa najneskôr do 12 mesiacov od ukončenia ich používania musia odovzdať inému oprávnenému používateľovi, musia sa odstrániť ako rádioaktívny odpad, vrátiť výrobcovi alebo dodávateľovi alebo odovzdať na pracovisko oprávnené na dlhodobé skladovanie.

§ 20

Dozor nad radiačnou ochranou

(1) Prevádzkovateľ musí zabezpečiť sústavný dozor nad radiačnou ochranou,³⁷⁾ a to v rozsahu zodpovedajúcom zdrojom ionizujúceho žiarenia na pracovisku, spôsobu používania týchto zdrojov, súvisiacej miere možného ožiarenia vrátane ožiarenia vyplývajúceho z predvídateľných porúch a odchýlok od bežnej prevádzky a s uvážením rizika vzniku radiačnej nehody alebo havárie. Sústavný dozor nad radiačnou ochranou sa zabezpečuje odborným zástupcom³⁸⁾ a zamestnancom, ktorý riadi vykonávanie činností vedúcich k ožiareniu (ďalej len „pracovník radiačnej práce“).

(2) Prevádzkovateľ musí umožniť odbornému zástupcovi zoznámiť sa so všetkými dokumentmi majúcimi vzťah k radiačnej ochrane a umožniť zúčastňovať sa na rokovaníach súvisiacich s radiačnou ochranou a zabezpečiť, aby mal odborný zástupca vo veciach radiačnej ochrany priamy prístup k vedeniu organizácie bez obmedzenia služobnými predpismi.

(3) Náplňou činnosti odborného zástupcu je

- sledovať a hodnotiť plnenie povinností prevádzkovateľa pri zabezpečení všetkých opatrení na bezpečnú prevádzku zdrojov ionizujúceho žiarenia v rámci vykonávanej činnosti vedúcej k ožiareniu,
- pomáhať vedúcim zamestnancom pri plnení povinností prevádzkovateľa na zabezpečenie radiačnej ochrany, upozorňovať ich na zistené nedostatky a podávať im návrhy na ich odstránenie,
- pravidelne preverovať meracie zariadenia, účinnosť

³³⁾ § 15 ods. 1 písm. c) zákona č. 355/2007 Z. z.

³⁴⁾ § 5 ods. 5 písm. g), h), § 6 ods. 5 zákona č. 355/2007 Z. z.

³⁵⁾ § 2 ods. 2 písm. d) zákona č. 355/2007 Z. z.

³⁶⁾ § 2 ods. 2 písm. o) zákona č. 355/2007 Z. z.

³⁷⁾ § 45 ods. 24 písm. h) zákona č. 355/2007 Z. z., § 19 písm. d) nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 345/2006 Z. z.

³⁸⁾ § 45 ods. 10 zákona č. 355/2007 Z. z.

technických postupov, kontrolovať ochranné pomôcky, zabezpečovať správne používanie a pravidelné kalibrácie meracích prístrojov a pravidelne overovať ich prevádzkyschopnosť.

- (4) Odborný zástupca pre prevádzkovateľa ďalej spravidla vykonáva alebo v prípade potreby organizuje
- informovanie pracovníkov o práci so zdrojmi ionizujúceho žiarenia,
 - vzdelávanie pracovníkov v oblasti bezpečnej prevádzky zdrojov ionizujúceho žiarenia osobne alebo dodávateľsky cestou oprávnenej osoby,
 - overovanie spôsobilosti pracovníkov bezpečne používať zdroje ionizujúceho žiarenia pravidelnými skúškami,
 - prípravu programu monitorovania, prípadne sa podieľa na meraní a hodnotení podľa schváleného programu monitorovania,
 - vedenie dokumentácie, ktorá sa na pracovisku požaduje z hľadiska radiačnej ochrany,
 - evidenciu o pohybe a stave zdrojov ionizujúceho žiarenia, zariadení a prístrojov, ktoré majú vplyv na radiačnú ochranu,
 - kontrolu vykonávania skúšok dlhodobej stability a vykonávania skúšok prevádzkovej stálosti zdrojov ionizujúceho žiarenia,
 - vyšetrovanie mimoriadnych udalostí alebo radiačných nehôd, strát alebo odcudzení zdroja ionizujúceho žiarenia a realizáciu nápravných opatrení,
 - sledovanie účasti pracovníkov na predpísaných preventívnych lekárskech prehliadkach.

(5) Pracovníci riadiaci práce sa na zabezpečení sústavného dozoru nad radiačnou ochranou podieľajú najmä tým, že trvale dozerajú na to, aby všetci zamestnanci pri svojej práci plnili požiadavky ochrany zdravia aj technické a administratívne požiadavky na zabezpečenie radiačnej ochrany. Podrobné vymedzenie ich činnosti sa stanoví v programe zabezpečenia kvality radiačnej ochrany.

(6) Na zabezpečenie sústavného dozoru nad radiačnou ochranou musí prevádzkovateľ v programe zabezpečenia kvality radiačnej ochrany stanoviť a určiť zo svojich zamestnancov primeraný počet pracovníkov radiačnej práce.

§ 21

Referenčné úrovne

(1) V monitorovacom pláne sa vymedzujú referenčné úrovne.³⁹⁾ Referenčnou úrovňou sa rozumie hodnota alebo kritérium pre určitý vopred stanovený postup alebo opatrenie radiačnej ochrany.

(2) Referenčné úrovne, pri prekročení ktorých je potrebné údaj zaznamenávať a evidovať, sa označujú ako záznamové úrovne monitorovanej veličiny. Záznamové úrovne monitorovanej veličiny oddelujú hodnoty vyžadujúce pozornosť od hodnôt bezvýznamných. Záznamové úrovne monitorovanej veličiny sa spravidla sta-

novujú vo výške jednej desatiny limitov alebo smerných hodnôt⁴⁰⁾ a metódy monitorovania sa volia tak, aby najmenšia detegovateľná hodnota meranej veličiny radiačnej ochrany bola menšia ako takto stanovená záznamová úroveň.

(3) Referenčné úrovne, prekročenie ktorých sa znamená a vyšetrí sa príčiny a možné dôsledky výkyvu sledovanej veličiny radiačnej ochrany, sa označujú ako vyšetrovacie úrovne monitorovanej veličiny. Vyšetrovacie úrovne monitorovanej veličiny sa stanovujú spravidla vo výške troch desatín limitov ožiarovania, smerných hodnôt alebo ako horná hranica obvykle sa vyskytujúcich hodnôt.

(4) Referenčné úrovne, prekročenie ktorých je podnetom na vykonanie opatrenia na zmenu zisteného výkyvu sledovanej veličiny radiačnej ochrany, sa označujú ako zásahové úrovne monitorovanej veličiny. Pre zásahové úrovne monitorovanej veličiny vymedzené v monitorovacom pláne sa presne uvádza, aj o aký zásah ide a akým postupom sa o ňom rozhoduje. Pre jednotlivú meranú veličinu alebo parameter môže byť stanovených aj niekoľko na seba nadväzujúcich zásahových úrovní zodpovedajúcich nadväzujúcim zásahom postupne významnejším podľa toho, ako rastie význam zisteného výkyvu sledovanej veličiny.

§ 22

Monitorovanie pracoviska so zdrojmi ionizujúceho žiarenia

(1) Pri začatí prác, pri zmenách pracovných postupov a pri každej zmene, ktorá môže mať vplyv na radiačnú ochranu, sa musí zabezpečiť meranie príkonu priestorového a smerového dávkového ekvivalentu, objemových aktivít a ďalších veličín pri zdrojoch ionizujúceho žiarenia na pracovných miestach so zdrojmi ionizujúceho žiarenia a na takých miestach pracoviska so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, do ktorých má pracovník ožiarovaný pri práci prístup.⁴¹⁾

(2) Monitorovanie povrchovej rádioaktívnej kontaminácie sa na pracoviskách s otvorenými rádioaktívnymi žiaričmi vykonáva tak, aby signalizovalo prevádzkové odchýlky od bežnej prevádzky, nedostatočnú funkciu alebo zlyhanie ochranných bariér. Ak hodnoty povrchovej rádioaktívnej kontaminácie na pracovisku s otvorenými rádioaktívnymi žiaričmi prekračujú hodnoty podľa § 6 ods. 6, musí sa zabezpečiť, ak je to technicky možné, monitorovanie objemových aktivít vyskytujúcich sa rádionuklidov v pracovnom ovzduší a osobné monitorovanie.

§ 23

Monitorovanie okolia pracoviska so zdrojmi ionizujúceho žiarenia

(1) Monitorovanie okolia pracoviska so zdrojmi ionizujúceho žiarenia sa vykonáva v okolí pracovísk so

³⁹⁾ § 30 ods. 5 písm. c) nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 345/2006 Z. z.

⁴⁰⁾ § 2 ods. 2 písm. g) zákona č. 355/2007 Z. z.

⁴¹⁾ § 45 ods. 24 písm. i) zákona č. 355/2007 Z. z.

zdrojmi ionizujúceho žiarenia, ktoré vypúšťajú rádioaktívne látky do životného prostredia v takej miere, ktorá vyžaduje povolenie podľa zákona,⁴²⁾ alebo z ktorých je možnosť úniku rádioaktívnych látok do životného prostredia v takej miere, ktorá vyžaduje povolenie podľa zákona.⁴²⁾ Monitorovanie okolia pracoviska so zdrojmi ionizujúceho žiarenia musí zabezpečiť kontrolu dodržiavania povolených hodnôt vypúšťania rádioaktívnych látok do životného prostredia a umožniť včasné zistenie únikov rádioaktívnych látok do životného prostredia, umožniť objektivizáciu vplyvu vypúšťania rádioaktívnych látok do životného prostredia a umožniť hodnotenie radiačnej záťaže obyvateľov.

(2) Monitorovanie okolia sa zabezpečuje sieťou vopred vybraných meracích bodov a trás, v ktorých sa na základe merania priestorového dávkového ekvivalentu, na základe odberu vzoriek a stanovenia obsahu rádionuklidov v ovzduší, v povrchových vodách, vo vybraných zložkách životného prostredia a v potravinách vypočítava veľkosť a distribúcia efektívnych dávok a úväzkov efektívnych dávok z rádionuklidov v okolí pracoviska so zdrojmi ionizujúceho žiarenia.

§ 24

Monitorovanie vypúšťania rádioaktívnych látok do životného prostredia

(1) Monitorovanie vypúšťania rádioaktívnych látok do životného prostredia sa vykonáva na pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, na ktorých sa vypúšťajú rádioaktívne látky do životného prostredia v takej miere, ktorá vyžaduje povolenie podľa zákona,⁴²⁾ alebo na ktorých môže dôjsť k úniku rádioaktívnych látok do životného prostredia v takej miere, ktorá vyžaduje povolenie podľa zákona.⁴²⁾ Monitorovanie vypúšťania rádioaktívnych látok do životného prostredia sa vykonáva tak, aby sa zabezpečila kontrola dodržiavania povolených hodnôt vypúšťania rádioaktívnych látok do životného prostredia, aby bolo možné včas zistiť nekontrolovaný únik rádioaktívnych látok do životného prostredia a aby bolo možné hodnotiť vplyv vypustených rádioaktívnych látok na obyvateľov a životné prostredie.⁴¹⁾

(2) Monitorovanie vypúšťania rádioaktívnych látok do ovzdušia a povrchových vôd z pracovísk so zdrojmi ionizujúceho žiarenia zahŕňa

- a) sústavné bilančné meranie všetkých rádionuklidov, ktoré významne prispievajú k ožiareniu obyvateľstva,
- b) nepretržité meranie reprezentatívnych rádionuklidov umožňujúce rýchlu signalizáciu odchýlok od bežnej prevádzky.

(3) Ak je možný havarijný únik rádioaktívnych látok do životného prostredia, je potrebné zabezpečiť sústavné monitorovanie všetkých potenciálnych ciest úniku.

(4) Bilančné meranie podľa odseku 2 možno nahradiť výpočtom. Bilancovanie sa vykonáva za kalendárny rok

a informácia o vypúšťaní obsahuje dátum vypúšťania, spôsob vypúšťania, rádionuklid a aktivitu.

§ 25

Hodnotenie veličín v rámci monitorovania

(1) Pri prepočte aktivít prijatých rádionuklidov na úväzok efektívnej dávky sa používajú konverzné faktory a postupy uvedené v osobitnom predpise.⁴³⁾ Ak nemožno identifikovať rádionuklidy, ich chemickú formu alebo vlastnosti vdychovaného aerosólu, hodnotí sa aktivita tých rádionuklidov, ich chemická forma alebo vlastnosti vdychovaného aerosólu, pre ktoré je v osobitnom predpise⁴⁴⁾ stanovený najvyšší konverzný faktor na príjem rádionuklidov pozitívom alebo vdýchnutím.

(2) Príjem rádionuklidov pozitívom sa vypočíta na základe údajov spotreby požívateľov uvedených v štatistických prehľadoch podľa jednotlivých vekových kategórií, ak nie sú známe údaje o množstve prijatých požívateľov.

(3) Ak nie sú známe údaje o množstve a kvalite vdýchnutého vzduchu a požitej vody, pri výpočte príjmu rádionuklidov vdýchnutím a pozitívom sa vychádza z údajov podľa osobitného predpisu⁴³⁾ a z toho, že osoby požívajú za jeden rok

- a) 1 m³ vody, z toho 0,7 m³ vo forme kvapaliny, ak ide o osobu staršiu ako 17 rokov,
- b) 0,45 m³ vody vo forme kvapaliny, ak ide o dieťa vo veku 2 až 17 rokov a
- c) 0,25 m³ vody vo forme kvapaliny, ak ide o dieťa vo veku do 2 rokov.

(4) Pri výpočte efektívnej dávky v dôsledku vdýchnutia radónu a jeho dcérskych produktov rádioaktívnej premeny sa v oblastiach ovplyvnených ťažbou a spracovaním uránových a tóriových rúd uvažuje hodnota pozadia objemovej aktivity radónu vo výške 10 Bq. m⁻³, ak v oblasti nie je známa iná hodnota.

(5) Osobný dozimeter sa musí umiestniť a používať na reprezentatívnom mieste povrchu tela, spravidla na prednej ľavej strane trupu. Pri používaní ochrannej tieniacej zástery sa osobný dozimeter umiestňuje pod ňou, odporúča sa nosiť ďalší dozimeter na ochrannej tieniacej zástere.

(6) V prípade, ak je na základe kvalifikovaného odhadu alebo vykonaného monitorovania predpoklad, že údaj osobného dozimetra nad ochrannou tieniacou zástereou môže byť väčší ako 20 mSv za rok, alebo ak sa počas monitorovania zistí, že je väčší ako 20 mSv za rok, musia sa použiť dva osobné dozimetre, pričom jeden sa umiestni pod ochrannou tieniacou zástereou v oblasti brucha a druhý na ochrannej tieniacej zástere v oblasti krku. Druhý dozimeter sa používa výlučne pri použití ochrannej tieniacej zástery, musí byť osobitne označený. Celková osobná dávka sa potom stanovuje výpočtom:

$$H_{\text{tot}}(10) = H_{\text{pod}}(10) + a \cdot H_{\text{nad}}(10),$$

⁴²⁾ § 45 ods. 5 zákona č. 355/2007 Z. z.

⁴³⁾ Príloha č. 5 a 6 k nariadeniu vlády Slovenskej republiky č. 345/2006 Z. z.

⁴⁴⁾ Príloha č. 6 k nariadeniu vlády Slovenskej republiky č. 345/2006 Z. z.

$$H_{\text{tot}}(0,07) = H_{\text{pod}}(0,07) + H_{\text{nad}}(0,07),$$

kde index „tot“ označuje celkovú dávku, index „pod“ označuje nameranú dávku pod ochrannou tieniacou zásterou a index „nad“ označuje nameranú dávku z dozimetra umiestneného na ochrannej tieniacej zástere. V prípade, ak je pri používaní ochrannej tieniacej zástery chránená štítna žľaza, použije sa koeficient $a = 0,05$, a ak štítna žľaza nie je chránená, koeficient $a = 0,1$. Uvedený výpočet možno zmeniť, ak sa zistí lepší, spôsobom podľa § 5 ods. 5 písm. k) zákona.

(7) Zisťovanie ekvivalentnej dávky v horných končatinách od prstov až po predlaktie a v nohách od chodidiel až po členky alebo v koži nie je potrebné, ak sa preukáže, že v kalendárnom roku nebude väčšia ako 50 mSv.

(8) Monitorovanie príspevku k efektívnej dávke z vnútorného ožiarenia, z vonkajšieho ožiarenia fotónovým žiarením alebo z vonkajšieho ožiarenia neutrónovým žiarením nie je potrebné vykonávať, ak je preukázateľne menší ako 10 % celkovej osobnej ročnej dávky.

(9) Interval osobného monitorovania pracovníkov kategórie A je spravidla jeden mesiac. Ak sa vykonáva osobné monitorovanie pracovníkov kategórie B, postačuje trojmesačný monitorovací interval. Interval osobného monitorovania pracovníkov kategórie A môže byť dlhší, najviac však trojmesačný, ak

- a) dotknuté osoby sú sledované aj pomocou priamo odčítateľných dozimetrov alebo
- b) na mieste sa vykonáva meranie so zobrazením dávkového príkonu a meradlo má výstražné zariadenie, ktoré sa uvedie do činnosti pri prekročení nastavených úrovní dávkového príkonu.

§ 26

Stavebné a technologické zmeny dôležité z hľadiska radiačnej ochrany

(1) Za stavebné alebo technologické zmeny dôležité z hľadiska radiačnej ochrany počas výstavby sa považujú zmeny návrhu na výstavbu, ktorý bol posúdený príslušným orgánom verejného zdravotníctva, ktoré nastali počas výstavby a ktoré menia charakteristiky zdrojov ionizujúceho žiarenia, ich umiestnenie, tieniace vlastnosti stavebných a konštrukčných materiálov alebo iné zmeny parametrov technologických zariadení a ich materiálov, ktoré ovplyvňujú zabezpečenie radiačnej ochrany na pracovisku alebo v jej okolí.

(2) Za stavebné alebo technologické zmeny dôležité z hľadiska radiačnej ochrany počas prevádzky alebo vyradovania sa považujú

- a) zmeny oproti stavu, ktorý bol dokumentovaný v žiadosti o povolenie na vykonávanie príslušnej činnosti vedúcej k ožiareniu, ktoré zmenia charakteristiky zdrojov ionizujúceho žiarenia, ich umiestnenie, tieniace vlastnosti stavebných a konštrukčných materiálov,
- b) iné zmeny parametrov technologických zariadení a ich materiálov, ktoré ovplyvňujú zabezpečenie radiačnej ochrany na pracovisku alebo v jej okolí,

- c) zmeny prevádzkových postupov, v dôsledku ktorých sa zmenia podmienky vykonávania činnosti vedúcej k ožiareniu alebo úroveň radiačnej ochrany alebo
- d) zmeny, ktoré síce neovplyvnia zabezpečenie radiačnej ochrany, ale pri ich vykonaní dôjde k ožiareniu osôb, pri ktorom očakávané individuálne dávky budú vyššie ako 1 mSv alebo kolektívna dávka bude vyššia ako 20 mSv.

TRETIA ČASŤ

POŽIADAVKY NA ZABEZPEČENIE RADIAČNEJ OCHRANY PRI PREPRAVE RÁDIOAKTÍVNYCH ŽIARIČOV A RÁDIOAKTÍVNYCH LÁTOK

§ 27

Podmienky prepravy

(1) Rádioaktívne žiariče a rádioaktívne látky musia byť pri preprave dostatočne oddelené od osôb zúčastnených na preprave a od obyvateľov.

(2) Prepravca musí

- a) preukázateľne oboznámiť dopravcu o spôsobe ochrany osôb pri preprave,
- b) vypracovať havarijný plán na zabezpečenie ochrany osôb a životného prostredia pre prípad mimoriadnej radiačnej udalosti pri preprave,
- c) pre každú prepravu vyhotoviť požadovanú dokumentáciu.

(3) Dopravca pri preprave zásielok s celkovou aktivitou presahujúcou aktivitu vyňatých zásielok alebo zásielok vysokoaktívnych žiaričov najneskôr 24 hodín pred začatím prepravy musí oznámiť príslušnému pracovisku štátneho zdravotného dozoru³⁴⁾

- a) názov a adresu prepravcu a príjemcu, ich telefónne čísla alebo faxové čísla,
- b) telefónne číslo alebo faxové číslo dopravcu,
- c) dátum prepravy, čas prepravy, spôsob prepravy a trasu prepravy,
- d) druh dopravného prostriedku a pri motorovom vozidle aj evidenčné číslo vozidla,
- e) druh a fyzikálnu formu prepravovaných rádioaktívnych žiaričov a rádioaktívnych látok,
- f) pri tranzitnej preprave čas každého prechodu štátnej hranice.

(4) Dopravca musí

- a) zabezpečiť vybavenie osôb, ktoré vykonávajú prepravu, osobnými dozimetrami, ak príkon priestorového dávkového ekvivalentu na mieste ich pobytu prekračuje $0,01 \text{ mSv} \cdot \text{h}^{-1}$,
- b) preukázateľne oboznámiť osoby, ktoré vykonávajú prepravu, s opatreniami na ochranu zdravia pre prípad straty kontroly nad zdrojom žiarenia,
- c) vyhotoviť záznam o priebehu prepravy,
- d) zabezpečiť označenie dopravného prostriedku a vybaviť vozidlo dokladmi podľa osobitných predpisov,
- e) bezodkladne oznámiť haváriu dopravného prostriedku príslušnému pracovisku štátneho zdravotného dozoru,³⁴⁾
- f) zabezpečiť, aby počas prepravy rádioaktívnych žia-

ričov a rádioaktívnych látok boli vo vozidle len osoby vykonávajúce prepravu,

- g) plánovať trasu prepravy tak, aby sa podľa možnosti vyhla husto obývaným oblastiam a mohla byť vykonaná v čo najkratšom čase,
- h) zabezpečiť, aby zaparkované vozidlo bolo pod nepretržitým dozorom tak, aby sa zabránilo akémukoľvek konaniu so zlým úmyslom a aby bolo možné okamžite vyrozumieť príslušné pracovisko štátneho zdravotného dozoru⁴⁴⁾ a Policajný zbor v prípade od cudzenia vozidla.

(5) Preprava sa v cestnej doprave môže vykonať len dvojstopovým motorovým vozidlom.

(6) V prípade prepravy rádioaktívnych žiaričov a rádioaktívnych látok, ak prepravovaná aktivita prekračuje hodnotu 3 000 A₁⁴⁵⁾ alebo 3 000 A₂⁴⁵⁾ alebo 1000 TBq, je potrebné doručiť oznámenie podľa odseku 3 najmenej sedem dní vopred, a to aj Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky.

(7) Ustanovenia odsekov 1 až 5 neplatia pre zásielky materiálov s obsahom prírodných rádionuklidov, ak príkon priestorového dávkového ekvivalentu neprekračuje hodnotu 5 μSv.h⁻¹ na ktoromkoľvek mieste vonkajšieho povrchu zásielky.

(8) Na prepravu rádioaktívnych materiálov sa vzťahujú osobitné predpisy.⁵⁾

(9) Na zabezpečenie opatrení na ochranu zdravia pred účinkami ionizujúceho žiarenia nesmie

- a) za bežných podmienok prepravy dávkový príkon na ktoromkoľvek mieste vonkajšieho povrchu zásielky alebo vonkajšieho obalu presiahnuť hodnotu 2 mSv.h⁻¹,
- b) za podmienok výlučného použitia dávkový príkon na ktoromkoľvek mieste vonkajšieho povrchu zásielky alebo vonkajšieho obalu presiahnuť hodnotu 10 mSv.h⁻¹,
- c) za bežných podmienok prepravy dávkový príkon na ktoromkoľvek mieste povrchu dopravného prostriedku presiahnuť hodnotu 2 mSv.h⁻¹ a vo vzdialenosti 2 m od povrchu dopravného prostriedku hodnotu 0,1 mSv.h⁻¹.

§ 28

Nefixovaná rádioaktívna kontaminácia

(1) Nefixovaná rádioaktívna kontaminácia sa určuje ako priemerná hodnota rádioaktívnej kontaminácie z ľubovoľnej plochy veľkosti do 300 cm².

(2) Na zabezpečenie opatrení na ochranu zdravia pred účinkami ionizujúceho žiarenia

- a) sa nefixovaná rádioaktívna kontaminácia na vonkajšom povrchu zásielky musí udržiavať na čo naj-

nižšej v praxi dosiahnuteľnej úrovni a v bežných podmienkach dopravy na ľubovoľnom mieste povrchu zásielky nesmie presiahnuť

1. 4 Bq.cm⁻² pre beta a gama žiariče a alfa žiariče s nízkou toxicitou,
 2. 0,4 Bq.cm⁻² pre ostatné alfa žiariče,
- b) úroveň nefixovanej rádioaktívnej kontaminácie na vnútornom a vonkajšom povrchu vonkajšieho obalu, prepravného kontajnera alebo dopravného prostriedku nesmie okrem podmienok uvedených v písmene c) presiahnuť hodnoty uvedené v písmene a),
- c) úroveň nefixovanej rádioaktívnej kontaminácie na vonkajšom povrchu vonkajšieho obalu, prepravného kontajnera alebo dopravného prostriedku môže výnimočne presiahnuť hodnoty uvedené v písmene a) len v podmienkach výlučného použitia.

§ 29

Štandardný formulár pre prepravu

Pri preprave uzavretých rádioaktívnych žiaričov medzi členskými štátmi Európskej únie, z členských štátov Európskej únie alebo do členských štátov Európskej únie sa použije štandardný formulár podľa osobitného predpisu.²⁾

ŠTVRTÁ ČASŤ

POŽIADAVKY NA ZABEZPEČENIE RADIČNEJ OCHRANY PRI NAKLADANÍ S RÁDIOAKTÍVNIMI REZÍDUAMI, RÁDIOAKTÍVNIMI ODPADMI A VYHORETÝM JADROVÝM PALIVOM

§ 30

(1) Nakladanie s rádioaktívnymi rezíduami, rádioaktívnymi odpadmi a vyhoretým jadrovým palivom sa musí vykonávať tak, aby bola trvalo zabezpečená ochrana zdravia osôb podľa osobitných predpisov⁴⁶⁾ a ochrana životného prostredia.⁴⁷⁾

(2) Požiadavky na zabezpečenie radiačnej ochrany pri nakladaní s inštitucionálnymi rádioaktívnymi odpadmi sa primerane vzťahujú aj na zabezpečenie radiačnej ochrany pri nakladaní s rádioaktívnymi rezíduami, pri nakladaní s rádioaktívnymi odpadmi z jadrových zariadení a pri nakladaní s vyhoretým jadrovým palivom. Pritom nie sú dotknuté požiadavky na nakladanie s rádioaktívnymi odpadmi z jadrových zariadení a na nakladanie s vyhoretým jadrovým palivom ustanovené v osobitnom predpise.⁴⁸⁾

⁴⁵⁾ Napríklad vyhláška ministra zahraničných vecí č. 64/1987 Zb. o Európskej dohode o medzinárodnej cestnej preprave nebezpečných vecí (ADR) v znení oznámenia č. 444/2005 Z. z., Poriadok pre medzinárodnú železničnú prepravu nebezpečného tovaru (RID), Príloha I k Jednotným právnym predpisom pre Zmluvu o medzinárodnej železničnej preprave (CIM), ktoré tvoria Dodatok B k Dohovoru o medzinárodnej železničnej preprave (COTIF) z 9. mája 1980 (vyhláška ministra zahraničných vecí č. 8/1985 Zb.)

⁴⁶⁾ Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 345/2006 Z. z.

⁴⁷⁾ § 9 zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení neskorších predpisov.

⁴⁸⁾ Vyhláška Úradu jadrového dozoru Slovenskej republiky č. 53/2006 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách pri nakladaní s jadrovými materiálmi, rádioaktívnymi odpadmi a vyhoretým jadrovým palivom.

§ 31

Zber a triedenie
inštitucionálnych rádioaktívnych odpadov

(1) Inštitucionálne rádioaktívne odpady sa musia zhromažďovať a triediť na mieste ich vzniku s prihliadnutím na ich ďalšie spracovanie a úpravu.

(2) Inštitucionálne rádioaktívne odpady musia byť pred skladovaním roztriedené podľa skupenstva, druhu, ak je to možné, aj podľa aktivity a rádionuklidov, ktoré obsahujú. Roztriedené inštitucionálne rádioaktívne odpady sa skladujú oddelene, spravidla v oddelených obaloch.

(3) Zberné nádoby, obaly a iné pomôcky, zariadenia a dopravné prostriedky, ktoré sa používajú pri nakladaní s inštitucionálnymi rádioaktívnymi odpadmi, sa musia zreteľne a viditeľne označiť výstražnou značkou „Radiálne nebezpečenstvo“.⁴⁹⁾

(4) Nádrž na zhromažďovanie kvapalných inštitucionálnych rádioaktívnych odpadov sa musí zabezpečiť proti preplneniu a vybaviť zariadením na odčerpávanie inštitucionálnych rádioaktívnych odpadov a rezervnou nádržou s rovnakým objemom. Nádrž sa umiestňuje vo vodotesnom ochrannom bazéne alebo v ďalšej nádrži, ktorých objem je väčší ako objem nádrže, vybavených signalizáciou úniku inštitucionálnych rádioaktívnych odpadov z nádrže a zariadením na ich odčerpávanie. Umiestnenie nádrže vo vodotesnom ochrannom bazéne alebo v ďalšej nádrži v odôvodnených prípadoch nie je potrebné, ak sa zhromažďujú výlučne rádionuklidy s polčasom premeny kratším ako 10 dní. Plnenie nádrže sa kontroluje. Výpary z nádrže a ochranného bazénu sa zachytávajú a spracúvajú ako inštitucionálne rádioaktívne odpady. Je potrebné zabezpečiť, aby nádrž na zhromažďovanie kvapalných inštitucionálnych rádioaktívnych odpadov bola tesná a jej tesnosť sa dala ľahko skontrolovať.

(5) Záchytná stanica kvapalných inštitucionálnych rádioaktívnych odpadov má najmenej dve nádrže na zhromažďovanie kvapalných inštitucionálnych rádioaktívnych odpadov, ktoré sa musia dať striedavo plniť. Vyprázdňovanie nádrže na zhromažďovanie kvapalných inštitucionálnych rádioaktívnych odpadov sa nesmie dať vyvolať automaticky, vypúšťanie musí byť výsledkom manuálneho pokynu. Každá nádrž musí mať ukazovateľ naplnenia, signalizáciu 80 % naplnenia, miešadlo a odberné miesto, prípadne zariadenie.

(6) Inštitucionálne rádioaktívne odpady, ktoré obsahujú výlučne krátkožijúce rádionuklidy, sa musia zbierať a triediť osobitne, ak je to technicky možné.

(7) Riedenie inštitucionálnych rádioaktívnych odpadov neaktívnymi materiálmi s cieľom znížiť ich mernú aktivitu pod uvoľňovacie úrovne podľa osobitného predpisu,⁵⁰⁾ na účely ich uvoľnenia do životného prostredia je zakázané. Uvedené sa netýka riedenia rádioaktívne kontaminovaných látok, ktoré splnili kritériá

na uvoľnenie spod administratívnej kontroly a následne boli pred uvoľnením zriadené alebo pomiešané s neaktívnymi materiálmi.

(8) Inštitucionálne rádioaktívne odpady možno odovzdávať len oprávneným fyzickým osobám alebo právnickým osobám na účel ich spracovania, dlhodobého skladovania, úpravy alebo uloženia.

§ 32

Spracovanie inštitucionálnych
rádioaktívnych odpadov

(1) Spracovaním inštitucionálnych rádioaktívnych odpadov sa rozumie oddelenie využiteľných látok od nevyužiteľných látok, zmena fyzikálnych alebo chemických vlastností odpadov, redukcia ich objemu alebo zmena ich obalových súborov tak, aby boli vhodné na bezpečnú prepravu a skladovanie.

(2) Pred spracovaním inštitucionálnych rádioaktívnych odpadov sa vyhodnotí vplyv vznikajúcich látok na spoľahlivosť používaných technologických zariadení a technologicky súvisiacich systémov.

(3) Ak sa pri spracúvaní inštitucionálnych rádioaktívnych odpadov používajú meniče iónov, filtračné alebo deliace materiály s obmedzenou životnosťou, pravidelne sa sleduje ich účinnosť. Po znížení ich účinnosti a po uplynutí ich životnosti sa vymenia.

(4) Ak sa inštitucionálne rádioaktívne odpady spaľujú, pre každý druh inštitucionálnych rádioaktívnych odpadov sa určí technologický postup spaľovania. Proces spaľovania, filtrácia spalín a nakladanie s popolom sú prispôbené druhu spaľovaných inštitucionálnych rádioaktívnych odpadov a charakteristikám rádionuklidov a vlastnostiam ich chemických zlúčenín, ktoré obsahujú.

(5) Ak sa plnia spracované inštitucionálne rádioaktívne odpady do obalov, kontroluje sa, či nedošlo k ich preplneniu. Obaly sa navrhujú tak, aby zaistili bezpečnosť ďalšieho nakladania s inštitucionálnymi rádioaktívnymi odpadmi. Pri výbere obalov sa zohľadní pôsobenie odpadov na obaly, prítomnosť korozívnych látok, objemová stálosť, biologická degradácia, vývin plynov, horľavosť, výbušnosť, uvoľňovanie tepla, ako aj pôsobenie vonkajších vplyvov.

§ 33

Skladovanie inštitucionálnych
rádioaktívnych odpadov

(1) Inštitucionálne rádioaktívne odpady sa môžu bezpečne skladovať na mieste ich vzniku až do času ich prepravy na miesto spracovania, dlhodobého skladovania, úpravy alebo uloženia; najdlhšie však 12 mesiacov, ak ďalej nie je ustanovené inak.

(2) Inštitucionálne rádioaktívne odpady sa nesmú skladovať spolu s inými odpadmi alebo materiálmi.

⁴⁹⁾ Príloha č. 2 k nariadeniu vlády Slovenskej republiky č. 387/2006 Z. z. o požiadavkách na zaistenie bezpečnostného a zdravotného označenia pri práci.

⁵⁰⁾ Príloha č. 3 k nariadeniu vlády Slovenskej republiky č. 345/2006 Z. z.

(3) Sklad inštitucionálnych rádioaktívnych odpadov (ďalej len „sklad“) musí zodpovedať druhu skladovaného inštitucionálne rádioaktívneho odpadu a chrániť ho proti poveternostným vplyvom. Technický stav a vybavenie skladu sa musí pravidelne kontrolovať a údaje o vykonaných kontrolách sa musia evidovať v prevádzkových záznamoch.

(4) Kvapalné inštitucionálne rádioaktívne odpady v nádobách sa skladujú v miestnostiach s vodotesnou podlahou a vodotesnými stenami do výšky, ktorá pri najväčšom naplnení skladu zabráni prípadnému úniku inštitucionálnych rádioaktívnych odpadov do životného prostredia. Podlaha sa vypáduje do bezodtokového vodotesného ochranného bazénu.

(5) Odpady s krátkozijúcimi rádionuklidmi sa skladujú na pracovisku do doby, kým ich aktivita klesne pod uvoľňovacie úrovne, potom ich možno uvoľniť spod administratívnej kontroly, ak je to v súlade s povolením na činnosti vedúce k ožiareniu alebo s povolením na uvoľňovanie rádioaktívnych látok spod administratívnej kontroly, alebo ich možno odovzdať fyzickej osobe alebo právnickej osobe oprávnenej podľa zákona.⁵¹⁾

(6) Inštitucionálne rádioaktívne odpady sa musia skladovať v priestoroch s kontrolovaným alebo obmedzeným prístupom tak, aby

- a) osoby a životné prostredie nebolo neodôvodnene ožiarené a
- b) bolo umožnené ich ďalšie spracovanie, úprava na uloženie a uloženie.⁵²⁾

§ 34

Dlhodobé skladovanie, úprava a ukladanie inštitucionálnych rádioaktívnych odpadov

(1) Inštitucionálne rádioaktívne odpady možno odovzdať na dlhodobé skladovanie, na úpravu a na ukladanie len fyzickým osobám alebo právnickým osobám, ktoré sú na to oprávnené podľa zákona⁵³⁾ a podľa osobitného predpisu.⁵⁴⁾

(2) Pri dlhodobom skladovaní, úprave a ukladaní inštitucionálnych rádioaktívnych odpadov sa musia dodržiavať požiadavky ustanovené osobitným predpisom,⁵⁵⁾ pričom požiadavky na zabezpečenie radiačnej ochrany vyplývajúce zo zákona a tejto vyhlášky nie sú dotknuté.

§ 35

Evidencia inštitucionálnych rádioaktívnych odpadov

(1) Evidenciu inštitucionálnych rádioaktívnych odpadov tvoria

- a) prevádzkové záznamy, ktoré obsahujú
 1. údaje o množstve a merných aktivitách rádionuk-

lidov v inštitucionálnych rádioaktívnych odpadoch pri ich zbere, triedení, spracovaní, príprave na skladovanie, skladovaní a preprave,

2. údaje o hmotnosti, aktivite a druhu inštitucionálnych rádioaktívnych odpadov vrátane údajov o pôvodcovi odpadov,
 3. údaje o spôsobe nakladania s inštitucionálnymi rádioaktívnymi odpadmi, pri ich skladovaní aj údaje o mieste a čase ich skladovania,
 4. údaje o vykonaných kontrolách skladu,
 5. výsledky vykonaných analýz inštitucionálnych rádioaktívnych odpadov a ich obalových súborov,
 6. ďalšie údaje dôležité z hľadiska radiačnej ochrany,
- b) záznamy o preprave inštitucionálnych rádioaktívnych odpadov,
 - c) sprievodný list inštitucionálnych rádioaktívnych odpadov.

(2) Držiteľ povolenia na činnosti vedúce k ožiareniu⁵⁶⁾ uchováva

- a) prevádzkové záznamy a záznamy o preprave inštitucionálnych rádioaktívnych odpadov 10 rokov od odovzdania inštitucionálnych rádioaktívnych odpadov,
- b) sprievodné listy inštitucionálnych rádioaktívnych odpadov 30 rokov od odovzdania inštitucionálnych rádioaktívnych odpadov.

(3) Bilanciu vyprodukovaných, skladovaných a odstránených inštitucionálnych rádioaktívnych odpadov za kalendárny rok oznámi držiteľ povolenia na činnosti vedúce k ožiareniu⁵⁶⁾ do 31. marca nasledujúceho roku príslušnému orgánu verejného zdravotníctva.

(4) Evidenciu inštitucionálnych rádioaktívnych odpadov podľa odseku 2 úpadca odovzdá príslušnému orgánu verejného zdravotníctva.

§ 36

Sprievodný list inštitucionálnych rádioaktívnych odpadov

(1) Sprievodný list inštitucionálnych rádioaktívnych odpadov sa musí viesť počas celého nakladania s inštitucionálnymi rádioaktívnymi odpadmi, ako aj pri každej zmene držiteľa povolenia. Vystavuje ho držiteľ povolenia na činnosti vedúce k ožiareniu pri odovzdaní inštitucionálnych rádioaktívnych odpadov v dvoch rovnopisoch, pričom jeden rovnopis odovzdá držiteľovi povolenia, ktorý inštitucionálne rádioaktívne odpady preberá.

(2) Sprievodný list inštitucionálnych rádioaktívnych odpadov obsahuje

- a) špecifikáciu charakterizujúcu formu, druh a pôvod inštitucionálnych rádioaktívnych odpadov a údaje o dôležitých vlastnostiach z hľadiska ich prepravy

⁵¹⁾ § 45 ods. 2 písm. h), k) a l) zákona č. 355/2007 Z. z.

⁵²⁾ § 21 zákona č. 541/2004 Z. z. a vyhláška Úradu jadrového dozoru Slovenskej republiky č. 53/2006 Z. z.

⁵³⁾ § 45 ods. 2 písm. k) a l) zákona č. 355/2007 Z. z.

⁵⁴⁾ § 5 ods. 3 písm. g) zákona č. 541/2004 Z. z.

⁵⁵⁾ Zákon č. 541/2004 Z. z., vyhláška Úradu jadrového dozoru Slovenskej republiky č. 53/2006 Z. z.

⁵⁶⁾ § 45 ods. 2, 4 a 7 zákona č. 355/2007 Z. z.

- a ďalšieho nakladania s nimi, vrátane obsahu nebezpečných látok,
- b) typ a identifikačné označenie obalového súboru a balenej formy,
 - c) údaje o rádioaktívite jednotlivých rádionuklidov, ktorých podiel na celkovej aktivite presahuje 1 %,
 - d) údaje o celkovej aktivite alfa rádionuklidov, celkovej aktivite beta rádionuklidov,
 - e) príkon dávkového ekvivalentu na povrchu obalového súboru,
 - f) údaje o povrchovej rádioaktívnej kontaminácii obalového súboru,
 - g) celkovú hmotnosť obalového súboru a inštitucionálnych rádioaktívnych odpadov,
 - h) dátum začatia a skončenia plnenia obalového súboru,
 - i) dátum vystavenia sprievodného listu inštitucionálnych rádioaktívnych odpadov,
 - j) meno a priezvisko fyzickej osoby a obchodné meno a identifikačné číslo právnickej osoby, ktorá inštitucionálne rádioaktívne odpady odovzdáva a preberá, a meno, funkciu a podpis osôb poverených odovzdaním a prebratím inštitucionálnych rádioaktívnych odpadov.

PIATA ČASŤ

UVÁDZANIE RÁDIOAKTÍVNYCH LÁTKO DO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA PRI ČINNOSTIACH VEDÚCICH K OŽIARENIU

§ 37

(1) Z pracoviska so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, ktoré má platné povolenie na vykonávanie činnosti vedúcej k ožiareniu,⁵⁷⁾ možno uvádzať rádioaktívne látky do životného prostredia len v súlade s osobitným predpisom;⁵⁸⁾ toto ustanovenie sa týka rádioaktívne kontaminovaných vzdušnin, vôd, pevných materiálov, prístrojov, hnutelných zariadení, budov a objektov a ich častí, pôdy alebo územia (ďalej len „rádioaktívne kontaminovaný materiál“), ktoré boli rádioaktívne kontaminované pri činnostiach vedúcich k ožiareniu a ktoré sú uvádzaním do životného prostredia uvoľňované na ďalšie neobmedzené alebo obmedzené používanie, prepracovanie, vlastníctvo, odovzdávanie a odstraňovanie.

(2) Do životného prostredia možno uvádzať len rádioaktívne kontaminované materiály, ktorých aktivita je tak nízka, že ďalšie oddeľovanie rádionuklidov alebo rádioaktívnych látok z materiálu uvádzaného do životného prostredia nie je na základe optimalizácie radiačnej ochrany odôvodnené.⁵⁷⁾ Ak rádioaktívne materiály obsahujú krátkožijúce rádionuklidy, uvádzajú sa do životného prostredia až po vymretí krátkožijúcich rádionuklidov, ak sú v súlade s princípom optimalizácie radiačnej ochrany dostupné spôsoby a metódy na ich dočasné zadržanie alebo skladovanie.

(3) Pri uvádzaní rádioaktívnych látok do životného

prostredia sa musia voliť také spôsoby, ktoré zabezpečia čo najnižšiu záťaž obyvateľstva a prírodného prostredia, pričom v životnom prostredí nedôjde k ich koncentrácii do úrovni, ktoré by spôsobovali neodôvodnené ožiarenie.

(4) Pred uvedením do životného prostredia sa musí zistiť úroveň rádioaktívnej kontaminácie všetkých materiálov uvádzaných do životného prostredia. Zisťovanie rádioaktívnej kontaminácie sa musí vykonať v súlade s požiadavkami ustanovenými v tejto vyhláske a v súlade s ďalšími požiadavkami, ak sú uvedené v povolení na uvádzanie rádioaktívnych látok do životného prostredia. Prevádzkovateľ vedie evidenciu rádioaktívnych materiálov uvedených do životného prostredia.

(5) Materiály, v ktorých hmotnostná a povrchová aktivita prírodných rádionuklidov je na úrovni, ktorá sa vyskytuje bežne v životnom prostredí, sa nepovažujú za kontaminované rádioaktívnymi látkami a na ich uvádzanie z pracoviska so zdrojmi ionizujúceho žiarenia do životného prostredia nie je potrebné povolenie podľa § 45 zákona. Aktivita prírodných a umelých rádionuklidov, ktorá je na úrovni bežne sa vyskytujúcej v životnom prostredí, sa nezahŕňa do aktivity materiálov pri hodnotení ich rádioaktívnej kontaminácie, ak bola na pracovisko so zdrojmi ionizujúceho žiarenia prinesená v materiáloch zo životného prostredia.

(6) Rádioaktívne látky, ktoré sa používajú pri činnostiach vedúcich k ožiareniu, ktoré sa podľa osobitného predpisu neoznamujú⁵⁸⁾ alebo sa podľa zákona oznamujú a evidujú, sa môžu uvádzať do životného prostredia, ak je to v súlade s osobitným predpisom.⁵⁹⁾

§ 38

Vypúšťanie rádioaktívnych látok do ovzdušia a do vôd

(1) Pod vypúšťaním rádioaktívnych látok do životného prostredia sa rozumie riadené kontinuálne alebo kampaňovité vypúšťanie rádioaktívnych látok do ovzdušia, povrchovej vody alebo komunálnej kanalizácie, ktoré je systematicky monitorované.

(2) Držiteľ povolenia na vypúšťanie rádioaktívnych látok do životného prostredia⁵⁹⁾ musí zabezpečiť,

- a) aby ožiarenie obyvateľov spôsobené vypustenými rádioaktívnymi látkami nebolo vyššie, ako je ustanovené osobitným predpisom,⁶⁰⁾
- b) systematické monitorovanie výpustí a hodnotenie ožiarenia obyvateľov a
- c) systém zachytávania rádionuklidov z výpustí pred ich vypustením, spôsob a systém vypúšťania boli v súlade s princípom optimalizácie radiačnej ochrany.

(3) Držiteľ povolenia na vypúšťanie rádioaktívnych látok do životného prostredia musí zabezpečiť monitorovanie vypúšťaných rádioaktívnych látok, hodnotenie vplyvu výpustí na aktivitu v životnom prostredí a hod-

⁵⁷⁾ § 8 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 345/2006 Z. z.

⁵⁸⁾ § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 345/2006 Z. z.

⁵⁹⁾ § 45 ods. 5 zákona č. 355/2007 Z. z.

⁶⁰⁾ Príloha č. 3 I. bod k nariadeniu vlády Slovenskej republiky č. 345/2006 Z. z.

notenie ožiarenia obyvateľov. Zistené údaje držiteľ povolenia predkladá Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky a informuje verejnosť.

§ 39

Uvoľňovanie rádioaktívne kontaminovaných materiálov spod inštitucionálnej kontroly

(1) Držiteľ povolenia na uvoľňovanie rádioaktívnych materiálov do životného prostredia musí zabezpečiť

- a) systematické monitorovanie uvoľňovaných materiálov pred ich uvoľnením,
- b) odstránenie rádionuklidov z uvoľňovaných rádioaktívne kontaminovaných materiálov pred ich uvoľnením v súlade s ustanoveniami § 37.

(2) Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky môže v povolení na uvoľňovanie rádioaktívnych materiálov ustanoviť podmienky uvoľňovania a limitovať množstvo uvoľneného materiálu alebo celkovú uvoľnenú aktivitu.⁶¹⁾

ŠIESTA ČASŤ

POŽIADAVKY NA ZABEZPEČENIE RADIÁCNEJ OCHRANY PRI ČINNOSTIACH DÔLEŽITÝCH Z HĽADISKA RADIÁCNEJ OCHRANY

§ 40

Skúšky zdrojov ionizujúceho žiarenia

(1) Podmienkami na vykonávanie skúšok zdrojov ionizujúceho žiarenia sú

- a) povolenie podľa § 45 ods. 4 písm. a) zákona,
- b) odborná spôsobilosť pracovníkov na vykonávanie skúšok zdrojov ionizujúceho žiarenia,
- c) vybavenie zariadením nevyhnutným na vykonávanie potrebných technických úkonov,
- d) používanie metodík, ktoré zodpovedajú náležitostiam vzorovej metodiky podľa osobitného predpisu,²⁹⁾
- e) vypracúvanie skúšobných protokolov, ktoré zodpovedajú náležitostiam vzorového protokolu uvedeného v osobitnom predpise.²⁹⁾

(2) K žiadosti o povolenie na vykonávanie skúšok zdrojov ionizujúceho žiarenia sa nepredkladá návrh na vymedzenie kontrolovaného pásma a havarijný plán, ak táto činnosť bude vykonávaná výhradne na pracovisku prevádzkovateľa skúšaného zdroja ionizujúceho žiarenia a uvedenou činnosťou sa nezmenia podmienky jeho bežného používania.

(3) Osoby vykonávajúce skúšky zdrojov ionizujúceho žiarenia sa na pracoviskách prevádzkovateľov skúšaných zdrojov riadia havarijným plánom schváleným pre prevádzkovateľa skúšaného zdroja.

(4) Držiteľ povolenia na vykonávanie skúšok zdrojov ionizujúceho žiarenia zasiela jedenkrát za rok Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky prehľad všetkých vykonaných skúšok, ktorý obsahuje

- a) miesto a čas vykonania skúšok,
- b) špecifikáciu skúšaných zariadení,
- c) výsledky skúšok,
- d) identifikačné údaje a v prípade právnickej osoby aj meno a priezvisko, rodné číslo a adresu trvalého pobytu osoby alebo osôb, ktoré skúšky vykonali.

(5) Držiteľ povolenia na vykonávanie skúšok zdrojov ionizujúceho žiarenia zasiela do 30 dní príslušnému pracovisku štátneho zdravotného dozoru výsledky skúšky, ak v niektorom parametri zdroj ionizujúceho žiarenia nevyhovuje príslušným technickým predpisom alebo požiadavkám podľa osobitných predpisov;⁶²⁾ v prípade, že by mohlo dôjsť k ohrozeniu zdravia, výsledky zašle bezodkladne.

§ 41

Preberacia skúška

(1) Preberaciu skúšku zabezpečuje dodávateľ zdroja ionizujúceho žiarenia alebo prevádzkovateľ pri odovzdaní zdroja ionizujúceho žiarenia inému držiteľovi povolenia.

(2) Preberaciu skúšku vykonáva držiteľ povolenia na vykonávanie skúšok zdrojov ionizujúceho žiarenia. Skúšku tesnosti uzavretého rádioaktívneho žiariča, ktorá je súčasťou preberacej skúšky, vykonáva držiteľ povolenia na vykonávanie skúšok tesnosti uzavretých rádioaktívnych žiaričov.

(3) Výsledky preberacej skúšky zaznamenáva držiteľ povolenia na vykonávanie skúšok zdrojov ionizujúceho žiarenia v protokole, ktorý vyhotovuje v štyroch rovnopisoch. Dva rovnopisy odovzdá držiteľovi povolenia, ktorý zdroj ionizujúceho žiarenia preberá, jeden rovnopis držiteľovi povolenia, ktorý zdroj ionizujúceho žiarenia odovzdáva, jeden zakladá do evidencie, ktorú uchováva najmenej 10 rokov.

§ 42

Skúška dlhodobej stability

(1) Skúšku dlhodobej stability zabezpečuje prevádzkovateľ v prípadoch uvedených v odsekoch 2 a 3 v intervaloch určených pri preberacej skúške. Vykonáva sa v rozsahu stanovenom pri typovom schvaľovaní, prípadne upresnenom pri preberacej skúške, spôsobom zodpovedajúcim slovenským technickým normám, ak neexistujú vhodné slovenské technické normy alebo technické normalizačné informácie, potom podľa iného vhodného aj zahraničného technického predpisu.

(2) Skúšku dlhodobej stability vykonáva držiteľ povolenia podľa § 41 ods. 2. Skúšku tesnosti uzavretého rádioaktívneho žiariča, ktorá je súčasťou skúšky dlhodobej stability, vykonáva držiteľ povolenia podľa § 41 ods. 2.

(3) Pri stonásobnom a vyššom prekročení hodnôt uvedených v osobitnom predpise⁶³⁾ držiteľ povolenia podľa odseku 2 musí zabezpečiť rádioaktívny žiarič na

⁶¹⁾ § 5 ods. 5 písm. b) zákona č. 355/2007 Z. z.

⁶²⁾ Napr. nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 340/2006 Z. z., nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 345/2006 Z. z., technické normalizačné informácie súboru TNI IEC/TRZ 61223, slovenské technické normy súboru STN EN 61223 alebo súboru STN EN 60601.

⁶³⁾ Príloha č. 9 bod B. 2 k nariadeniu vlády Slovenskej republiky č. 345/2006 Z. z.

náklady vlastníka rádioaktívneho žiariča tak, aby nedochádzalo k šíreniu rádioaktívnej kontaminácie.

(4) Výsledky skúšky dlhodobej stability zaznamenáva držiteľ povolenia na vykonávanie skúšok zdrojov ionizujúceho žiarenia v protokole. Protokol vyhotovuje v troch rovnopisoch, z ktorých dva odovzdá držiteľovi povolenia podľa odseku 1, jeden zakladá do evidencie, ktorú uchováva najmenej 10 rokov.

(5) Skúška dlhodobej stability sa nevzťahuje na otvorené rádioaktívne žiariče, technologické celky jadrových zariadení ani na rádioaktívny odpad.

§ 43

Skúška prevádzkovej stálosti

(1) Skúšku prevádzkovej stálosti zabezpečuje prevádzkovateľ v rozsahu a intervaloch určených pri preberacej skúške alebo v rozsahu a intervaloch určených Úradom verejného zdravotníctva Slovenskej republiky podľa § 5 ods. 5 písm. k) zákona a vždy po údržbe alebo oprave zdroja ionizujúceho žiarenia, ktorá by mohla ovplyvniť skúšanú vlastnosť alebo parameter.

(2) Skúšku prevádzkovej stálosti spravidla vykonáva prevádzkovateľ, alebo ak nie je na takúto činnosť technicky vybavený, môže jej vykonávanie zabezpečiť držiteľom povolenia podľa § 41 ods. 2.

(3) Skúška prevádzkovej stálosti uzavretých rádioaktívnych žiaričov sa spravidla vykonáva oterom povrchu častí zariadení, ktoré prichádzajú do styku s uzavretým rádioaktívnym žiaričom.

(4) Výsledky skúšky prevádzkovej stálosti zaznamenáva prevádzkovateľ v protokole, ktorý uchováva najmenej 5 rokov. Ak skúšku prevádzkovej stálosti vykoná držiteľ povolenia podľa § 41 ods. 2, protokol vyhotoví v dvoch rovnopisoch, z ktorých jeden odovzdá prevádzkovateľovi a jeden zakladá do evidencie, ktorú uchováva najmenej 5 rokov.

§ 44

Osvedčenie uzavretého rádioaktívneho žiariča

(1) Osvedčením uzavretého rádioaktívneho žiariča sa preukazuje jeho trieda odolnosti a ďalšie jeho vlastnosti overené v rámci typového schvaľovania.

(2) Náležitosti osvedčenia uzavretého rádioaktívneho žiariča sú uvedené v osobitných predpisoch.²⁹⁾

(3) Ak uzavreté rádioaktívne žiariče nemôžu byť z technických dôvodov označené značkou a výrobným číslom, z osvedčení sa tieto údaje neuvádzajú.

§ 45

Sprievodný list otvoreného rádioaktívneho žiariča

(1) Sprievodným listom otvoreného rádioaktívneho žiariča sa preukazujú veličiny, parametre a vlastnosti otvoreného rádioaktívneho žiariča.

(2) Náležitosti sprievodného listu otvoreného rádioaktívneho žiariča sú uvedené v osobitnom predpise.²⁹⁾

§ 46

Korešpondenčný audit

(1) Korešpondenčný audit je spôsob overovania charakteristík, prevádzkových vlastností a parametrov a ďalších skutočností dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany vykonávaný korešpondenčnou formou. Prostredníctvom korešpondenčného auditu sa overuje optimalizácia radiačnej ochrany stanovených zdrojov a korektné vykonávanie vybraných činností.

(2) Korešpondenčný audit sa vykonáva pre

- a) zubné röntgenové zariadenia,
- b) externé rádionuklidové rádioterapeutické ožarovače,
- c) urýchľovače určené na lekárske ožiarenie,⁶⁴⁾
- d) činnosti podľa § 45 ods. 4 písm. b), c) a d) zákona.

(3) Korešpondenčný audit sa vykonáva na výzvu Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky alebo príslušného regionálneho úradu verejného zdravotníctva spravidla raz za dva roky pre zdroje ionizujúceho žiarenia uvedené v odseku 2 písm. b) a c) a raz za štyri roky pre zdroje ionizujúceho žiarenia uvedené v odseku 2 písm. a).

(4) V rámci korešpondenčného auditu zašle úrad podľa odseku 3 príslušnému držiteľovi povolenia sadu dozimetrov a prípadne ďalších pomôcok spolu s pokynmi na ich ožiarenie hodnoteným zdrojom ionizujúceho žiarenia. Držiteľ povolenia vykoná ožiarenie zaslaných dozimetrov, prípadne ďalšie úkony podľa pokynov úradu podľa odseku 3, a bez zbytočného zdržiavania zašle sadu späť úradu podľa odseku 3 na vyhodnotenie.

(5) Korešpondenčný audit pre činnosti uvedené v odseku 2 písm. d) sa vykonáva pomocou sady ožiarených dozimetrov alebo vzorky rádioaktívneho materiálu.

SIEDMA ČASŤ

POŽIADAVKY NA ODBORNÚ PRÍPRAVU

§ 47

Odborná príprava

(1) Rozsah odbornej prípravy na činnosti vedúce k ožiareniu je

- a) 32 hodín, ak ide o činnosti podľa § 45 ods. 2 písm. a), b), d), e), f), k) a l) zákona,
- b) 24 hodín, ak ide o činnosti podľa § 45 ods. 4 písm. b) zákona a v prípade poskytovania služieb monitorovania v jadrových zariadeniach podľa § 45 ods. 4 písm. f) zákona,
- c) 16 h, ak ide o činnosti podľa § 45 ods. 2 písm. c), g) až j), podľa § 45 ods. 3 písm. a) až g) zákona okrem činností podľa § 47 ods. 2 tejto vyhlášky, podľa § 45 ods. 4 písm. a), c), d), e) a g) zákona, podľa § 45 ods. 4 písm. f) zákona v prípade poskytovania služieb monitorovania pre ostatné pracoviská neuvedené v písmene b), a činnosti podľa § 45 ods. 5 zákona,

⁶⁴⁾ § 2 ods. 2 písm. e) zákona č. 355/2007 Z. z.

d) 8 hodín, ak ide o činnosti, ktoré vykonáva externý dodávateľ služieb.⁶⁵⁾

(2) Rozsah a náplň odbornej prípravy pre pracovníkov podieľajúcich sa na vykonávaní lekárskeho ožiarenia je stanovená v osobitnom predpise.⁶⁶⁾

ÔSMA ČASŤ

OZNAMOVANIE DO CENTRÁLNEHO REGISTRA ZDROJOV IONIZUJÚCEHO ŽIARENIA A CENTRÁLNEHO REGISTRA DÁVOK

§ 48

Centrálny register zdrojov ionizujúceho žiarenia a centrálny register dávok

(1) Centrálny register zdrojov ionizujúceho žiarenia eviduje zdroje ionizujúceho žiarenia, na používanie ktorých vydal povolenie Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky alebo regionálny úrad verejného zdravotníctva podľa § 45 ods. 2 a 3 zákona a zdroje ionizujúceho žiarenia oznámené podľa § 46 zákona.

(2) Centrálny register dávok pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia eviduje dávky pracovníkov a pracovníkov vykonávajúcich činnosti so zvýšeným ožiarením prírodným ionizujúcim žiarením.⁶⁷⁾

§ 49

Oznamovacia povinnosť do centrálneho registra zdrojov ionizujúceho žiarenia

(1) Okrem zdrojov ionizujúceho žiarenia, pre ktoré sa nevyžaduje oznámenie, oznamuje držiteľ povolenia na distribúciu, predaj a prenájom zdrojov ionizujúceho žiarenia a na dovoz zdrojov ionizujúceho žiarenia z krajín mimo Európskej únie do centrálneho registra zdrojov ionizujúceho žiarenia

- dovoz, distribúciu, predaj alebo prenájom zdrojov ionizujúceho žiarenia najneskôr do jedného mesiaca od jeho uskutočnenia,
- odovzdanie zdroja ionizujúceho žiarenia inej osobe do jedného mesiaca od jeho odovzdania,
- stratu zdrojov ionizujúceho žiarenia, ich krádež alebo zničenie bezodkladne.

(2) Fyzické osoby a právnické osoby, ktoré vykonávajú činnosti vedúce k ožiareniu na základe oznámenia, oznamujú do centrálneho registra

- každé nadobudnutie zdroja ionizujúceho žiarenia najneskôr do jedného mesiaca od ich nadobudnutia, odovzdanie zdroja ionizujúceho žiarenia inej osobe najneskôr do jedného mesiaca od ich odovzdania,
- skončenie činnosti so zdrojmi ionizujúceho žiarenia do 3 dní po skončení činnosti.

(3) Fyzické osoby a právnické osoby, ktoré vykonávajú činnosti vedúce k ožiareniu alebo činnosti dôležité z hľadiska radiačnej ochrany na základe povolenia Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky alebo

regionálneho úradu verejného zdravotníctva, oznamujú do centrálneho registra

- každé nadobudnutie zdroja ionizujúceho žiarenia a základné údaje o zdrojoch ionizujúceho žiarenia najneskôr do jedného mesiaca od ich nadobudnutia,
- odovzdanie zdroja ionizujúceho žiarenia inej osobe najneskôr do jedného mesiaca od ich odovzdania,
- stratu zdrojov ionizujúceho žiarenia, ich krádež alebo zničenie oznamujú bezodkladne.

(4) K oznámeniu o nadobudnutí alebo odovzdaní zdrojov ionizujúceho žiarenia do centrálneho registra fyzické osoby a právnické osoby priložia

- kópiu osvedčenia uzavretých rádioaktívnych žiaričov,
- kópiu sprievodného listu otvorených rádioaktívnych žiaričov.

§ 50

Oznamovacia povinnosť do centrálneho registra dávok

(1) Evidované údaje o veľkosti ožiarenia pracovníkov so zdrojmi žiarenia kategórie A obsahujú

- meno a priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo, trvalé bydlisko a pracovné zaradenie pracovníka so zdrojmi žiarenia kategórie A,
- dĺžku sledovaného monitorovacieho obdobia,
- dátum začatia a skončenia prác so zdrojmi ionizujúceho žiarenia,
- počet pridelených dozimetrov a ich evidenčné čísla,
- výsledky meraní osobných dávok za každé sledované monitorovacie obdobie,
- efektívnu dávku z vonkajšieho ožiarenia, úvazok efektívnej dávky z vnútorného ožiarenia a celkovú efektívnu dávku v kalendárnom roku,
- údaje o veľkosti ožiarenia pri radiačnej nehode a radiačnej havárii,
- údaje o výnimočnom ožiarení.

(2) Fyzické osoby a právnické osoby, ktoré vykonávajú činnosti vedúce k ožiareniu alebo činnosti dôležité z hľadiska radiačnej ochrany na základe povolenia, oznamujú do centrálneho registra dávok v elektronickej forme a v rozsahu stanovenom Úradom verejného zdravotníctva Slovenskej republiky

- osobné údaje pracovníkov kategórie A podľa odseku 1 písm. a) a ich pracovné zaradenie do jedného mesiaca od nástupu pracovníka so zdrojmi ionizujúceho žiarenia do zamestnania a každú zmenu týchto údajov do jedného mesiaca,
- efektívne dávky väčšie ako 20 mSv alebo ekvivalentné dávky väčšie ako 150 mSv bezodkladne po ich zistení,
- zoznam a osobné údaje monitorovaných pracovníkov kategórie A, ich pracovné zaradenie, evidenčné čísla pridelených osobných dozimetrov a výsledky meraní osobných dávok pracovníkov podľa odseku 1 písm. e), f), g) a h) za predchádzajúci kalendárny rok do konca apríla nasledujúceho kalendárneho roka,

⁶⁵⁾ § 2 ods. 2 písm. v) zákona č. 355/2007 Z. z.

⁶⁶⁾ Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 340/2006 Z. z.

⁶⁷⁾ § 2 ods. 2 písm. c) zákona č. 355/2007 Z. z.

d) zoznam monitorovaných pracovníkov kategórie A, ich pracovné zaradenie, evidenčné čísla pridelených osobných radiačných preukazov a výsledky meraní osobných dávok pracovníkov, ktorí boli vyslaní na prácu v zahraničí, podľa odseku 1 písm. e) a efektívne dávky pracovníkov za kalendárny rok najneskôr do troch mesiacov po ich ukončení práce v zahraničí a k oznámeniu doložiť kópiu potvrdenia o veľkosti ožiarenia za celé obdobie vykonávania prác v zahraničí od oprávnenej zahraničnej organizácie.

(3) Externý dodávateľ služieb, ktorý zamestnáva externých pracovníkov,⁶⁸⁾ oznamuje do centrálného registra

- a) osobné údaje externých pracovníkov podľa odseku 1 písm. a) a druh vykonávania pracovnej činnosti so zdrojmi žiarenia do jedného mesiaca od začatia vykonávania prác v kontrolovanom pásme iného držiteľa povolenia,
- b) zoznam monitorovaných externých pracovníkov, ich pracovné zaradenie, evidenčné čísla pridelených osobných radiačných preukazov a údaje podľa odseku 1 písm. e), f), g) a h) za predchádzajúci kalendárny rok do konca apríla nasledujúceho kalendárneho roka,
- c) zoznam monitorovaných externých pracovníkov, ktorí boli vyslaní na prácu v zahraničí, ich pracovné zaradenie, evidenčné čísla pridelených osobných radiačných preukazov a výsledky meraní osobných dávok pracovníkov podľa odseku 1 písm. e) a efektívne dávky pracovníkov za každý kalendárny rok najneskôr do troch mesiacov po ich ukončení práce v zahraničí.

(4) Držiteľ povolenia na poskytovanie služieb osobnej dozimetrie oznamuje do centrálného registra dávok v elektronickej forme a v rozsahu a spôsobom stanovenom centrálnym registrom dávok

- a) identifikačné osobné údaje o monitorovaných pracovníkoch, počet pridelených dozimetrov a ich evidenčné čísla,
- b) výsledky meraní za každé sledované obdobie do dvoch mesiacov po skončení monitorovacieho obdobia s výnimkou efektívnych dávok väčších ako 20 mSv a ekvivalentných dávok väčších ako 150 mSv z vonkajšieho ožiarenia alebo efektívnych dávok väčších ako 6 mSv a ekvivalentných dávok väčších ako 15 mSv z vnútorného ožiarenia, ktoré oznamuje bezodkladne po ich zistení,
- c) výsledky meraní osobných dávok pracovníkov za predchádzajúci kalendárny rok do konca apríla nasledujúceho kalendárneho roka,
- d) efektívnu dávku pracovníkov z vonkajšieho ožiarenia v kalendárnom roku,
- e) úväzok efektívnej dávky pracovníkov z vnútorného ožiarenia v kalendárnom roku sledovaných pracovníkov,
- f) celkovú efektívnu dávku pracovníkov v kalendárnom roku,
- g) ekvivalentnú dávku v koži a na očné šošovku v kalendárnom roku,
- h) ekvivalentnú dávku na ruky v kalendárnom roku

u pracovníkov, ktorí mali pridelené samostatné osobné dozimetre na monitorovanie veľkosti ožiarenia rúk,

- i) dátum začatia alebo ukončenia monitorovania pracovníkov v priebehu kalendárneho roku,
- j) výsledky merania veľkosti ožiarenia pracovníkov pri radiačnej nehode a radiačnej havárii a pri výnimočnom ožiarení ihneď po vyhodnotení osobných dozimetrov pracovníkov.

(5) Zoznam monitorovaných osôb, ich pracovné zaradenie, evidenčné čísla pridelených osobných dozimetrov a výsledky meraní podľa odseku 1 písm. f), g) a h), alebo výsledky hodnotenia veľkosti osobných dávok zamestnancov, ktorí pracujú na pracoviskách so zvýšeným ožiarением prírodným ionizujúcim žiarením, oznamuje zamestnávateľ týchto osôb do centrálného registra dávok súhrnne raz za predchádzajúci kalendárny rok do konca apríla nasledujúceho kalendárneho roka; efektívne dávky zamestnancov väčšie ako 20 mSv bezodkladne po ich zistení.

DEVIATA ČASŤ POŽIADAVKY NA DOKUMENTÁCIU

§ 51

Evidencia zdrojov ionizujúceho žiarenia

(1) Držiteľ povolenia na dovoz zdrojov ionizujúceho žiarenia vedie evidenciu zdrojov ionizujúceho žiarenia v stanovenom rozsahu podľa odseku 3 a uchováva ju desať rokov od odovzdania zdrojov ionizujúceho žiarenia inému držiteľovi povolenia.

(2) Držiteľ povolenia na používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia vedie evidenciu zdrojov ionizujúceho žiarenia v stanovenom rozsahu podľa odseku 3 a uchováva ju po odovzdaní zdroja ionizujúceho žiarenia inému držiteľovi povolenia, alebo po jeho likvidácii

- a) desať rokov v prípade zdrojov ionizujúceho žiarenia, na používanie ktorých je potrebné povolenie,
- b) tri roky v prípade zdrojov ionizujúceho žiarenia používaných na základe oznámenia a registrácie.

(3) Evidencia zdrojov ionizujúceho žiarenia obsahuje

- a) charakteristiku a vlastnosti zdrojov ionizujúceho žiarenia a ich obalov,
- b) prevádzkové záznamy o používaní zdrojov žiarenia,
- c) doklady o nadobudnutí a odovzdaní zdrojov ionizujúceho žiarenia iným osobám,
- d) osvedčenia uzavretých rádioaktívnych žiaričov,
- e) sprievodné listy otvorených rádioaktívnych žiaričov,
- f) protokoly o preberacej skúške,
- g) protokoly o skúškach dlhodobej stability,
- h) protokoly o skúškach prevádzkovej stálosti.

(4) Centrálny register zdrojov ionizujúceho žiarenia uchováva záznamy po vyradení zdroja žiarenia z prevádzky alebo jeho likvidácii

- a) 20 rokov v prípade zdrojov ionizujúceho žiarenia, na používanie ktorých je potrebné povolenie,
- b) 10 rokov v prípade zdrojov ionizujúceho žiarenia používaných na základe oznámenia a registrácie.

⁶⁸⁾ § 2 ods. 2 písm. w) zákona č. 355/2007 Z. z.

§ 52

Údaje a skutočnosti
dôležité z hľadiska radiačnej ochrany

(1) Veličiny dôležité z hľadiska radiačnej ochrany sú veličiny charakterizujúce polia ionizujúceho žiarenia, výskyt rádionuklidov na pracovisku so zdrojmi ionizujúceho žiarenia a v jeho okolí a uvádzanie rádioaktívnych materiálov do životného prostredia.

(2) Údaje dôležité z hľadiska radiačnej ochrany sú

- a) charakteristika a vlastnosti zdrojov ionizujúceho žiarenia,
- b) charakteristika a vlastnosti obalov rádioaktívnych žiaričov,
- c) charakteristika a vlastnosti rádioaktívnych odpadov,
- d) charakteristika a ochranné (izolačné, tieniace a prípadne ventilačné) vlastnosti osobných ochranných pracovných prostriedkov na prácu so zdrojmi ionizujúceho žiarenia a ochranných pomôcok a zariadení (napr. manipulátorov, zásten, ochranných bariér),
- e) charakteristika a vlastnosti ďalších zariadení určených na bezprostredné činnosti so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, ktorých konštrukcia môže ovplyvniť úroveň radiačnej ochrany (napr. kvalita röntgenových filmov a vyvolávacích zariadení).

(3) Skutočnosti dôležité z hľadiska radiačnej ochrany sú

- a) záznamy a iné doklady, ktoré tvoria dokumentáciu pracoviska so zdrojmi ionizujúceho žiarenia,
- b) záznamy a iné doklady, ktoré sú súčasťou evidencie rádioaktívnych odpadov,
- c) záznamy a iné doklady, ktoré sú súčasťou evidencie zdrojov ionizujúceho žiarenia pre zdroje ionizujúceho žiarenia podliehajúce typovému schvaľovaniu, napríklad vyhlásenie o zhode urobené výrobcom alebo dovozcom zariadenia, pre rádioaktívne žiariče osvedčenie uzavretého žiariča, prípadne sprievodný list otvoreného žiariča,
- d) výsledky monitorovania vrátane použitej metodiky, vrátane osobných dávok pracovníkov kategórie A, veličín a údajov charakterizujúcich pole ionizujúceho žiarenia a výskyt rádionuklidov na pracovisku, v okolí pracoviska a výpustov do okolia pracoviska,
- e) záznamy o informovaní pracovníkov o riziku ich práce,
- f) záznamy o overovaní spôsobilosti pracovníkov pravidelnými skúškami,
- g) doklady o záveroch preventívnych lekárskech prehliadok na overenie zdravotnej spôsobilosti pracovníkov kategórie A,
- h) skutočnosti preukazujúce narušenie zásad radiačnej ochrany zistené v rámci sústavného dozoru,
- i) ďalšie údaje vedené v osobnom radiačnom preukaze.

§ 53

Rozsah sledovania, merania, hodnotenia,

overovania a evidencie veličín, údajov a skutočností dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany

(1) Veličiny dôležité z hľadiska radiačnej ochrany sa sledujú, merajú, hodnotia, overujú a evidujú v rozsahu stanovenom v programe zabezpečenia kvality radiačnej ochrany a v monitorovacom pláne.

(2) Údaje dôležité z hľadiska radiačnej ochrany podľa § 52 ods. 2 písm. a) a b) sú súčasťou evidencie zdrojov ionizujúceho žiarenia; sledujú sa, merajú, hodnotia, overujú a evidujú

- a) pri výrobe, dovoze a distribúcii zdrojov ionizujúceho žiarenia v rozsahu potrebnom na posúdenie zhody so schváleným typom,
- b) pri odbere zdrojov ionizujúceho žiarenia v rozsahu stanovenom pre preberáciu skúšku,
- c) pri používaní zdrojov ionizujúceho žiarenia v rozsahu stanovenom pre skúšku dlhodobej stability a pre skúšku prevádzkovej stálosti.

(3) Charakteristika a vlastnosti uzavretého rádioaktívneho žiariča a ich obalov sa evidujú v osvedčení uzavretého rádioaktívneho žiariča. Charakteristika a vlastnosti otvoreného rádioaktívneho žiariča sa evidujú v sprievodnom liste otvoreného rádioaktívneho žiariča.

(4) Údaje dôležité z hľadiska radiačnej ochrany podľa § 52 ods. 2 písm. c), d) a e) sú súčasťou prevádzkového poriadku, sledujú sa, merajú, hodnotia, overujú a evidujú počas celého ich používania.

(5) Údaje a izolačné, tieniace, prípadne ventilačné ochranné vlastnosti osobných ochranných pracovných prostriedkov na prácu so zdrojmi ionizujúceho žiarenia a ochranných pomôcok a zariadení, najmä manipulátorov, zásten, ochranných bariér, musia vyhovovať požiadavkám na zabezpečenie radiačnej ochrany stanoveným v slovenských technických normách,⁶⁹⁾ ak neexistujú vhodné slovenské technické normy alebo technické normalizačné informácie, potom podľa iného vhodného aj zahraničného technického predpisu.

§ 54

Dokumentácia pracoviska
so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, uchovávanie
a oznamovanie evidovaných údajov

Dokumentáciu pracoviska so zdrojmi ionizujúceho žiarenia tvoria

- a) doklady o zdravotnej spôsobilosti pracovníkov kategórie A,
- b) doklady o skúškach odbornej spôsobilosti a záznamy o overení odborných vedomostí pracovníkov ožiarených pri práci so zdrojmi ionizujúceho žiarenia,
- c) záznamy o overení odborných vedomostí pracovníkov ožiarených pri práci a o vykonaných poučeníach o zásadách bezpečného správania v kontrolovanom pásme,
- d) monitorovací plán,
- e) výsledky monitorovania,

⁶⁹⁾ Napr. STN EN 61331-1, STN EN 61331-2, STN EN 61331-3.

- f) záznamy o úrovni ožiarenia pracovníkov kategórie A,
- g) pre lekárske ožiarenie údaje podľa osobitného predpisu,⁷⁰⁾
- h) doklady o overení meracích prístrojov uvedených v monitorovacom pláne,
- i) havarijný plán,
- j) prevádzkové záznamy pracoviska so zdrojmi ionizujúceho žiarenia,
- k) záznamy o prešetrení prípadov zvýšeného ožiarenia pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia a záznamy o vyhodnotení radiačnej nehody a radiačnej havárie,
- l) správy o radiačnej nehode,
- m) rozbor možných radiačných nehôd a radiačných havárií na pracovisku,
- n) program zabezpečenia kvality radiačnej ochrany,
- o) kniha údržby a opráv,
- p) kniha návštev v kontrolovanom pásme, v ktorej sa evidujú údaje o osobách, na ktoré sa nevzťahuje zákaz vstupu do kontrolovaného pásma s výnimkou údajov o osobách, ktorým sa poskytuje zdravotná starostlivosť, a to
 1. identifikačné údaje, dôvod, dátum a dĺžka pobytu v kontrolovanom pásme,
 2. veľkosť prijatých osobných dávok,
 3. údaj o poučení a informovaní osôb o veľkosti prijatých osobných dávok,
- q) všeobecne záväzné právne predpisy upravujúce oblasť radiačnej ochrany,
- r) pravidlá a pokyny na zabezpečenie radiačnej ochrany,
- s) prevádzkový poriadok,
- t) projektová dokumentácia pracoviska,
- u) povolenia na vykonávanie činností vedúcich k ožiareniu a rozhodnutia orgánov verejného zdravotníctva vydané v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru.

§ 55

Kritériá na posudzovanie činností vedúcich k ožiareniu a činností dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany

- Činnosti vedúce k ožiareniu sa posudzujú podľa možného ohrozenia zdravia a životného prostredia ionizujúcim žiarením na základe
- a) charakteristík používaných zdrojov ionizujúceho žiarenia a typického spôsobu nakladania,
 - b) predpokladanej úrovne ožiarenia pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, zamestnancov a obyvateľov pri danej činnosti a jej vplyvu na pracovné prostredie a životné prostredie,
 - c) náročnosti zabezpečenia radiačnej ochrany a bezpečnosti prevádzky,
 - d) požiadaviek na vybavenie a zabezpečenia pracoviska pre bezpečnú prácu so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, najmä ochrannými pomôckami, izolačnými a tieniacimi zariadeniami, technickým riešením ventilácie a kanalizácie,
 - e) charakteristiky vznikajúcich rádioaktívnych odpadov a náročnosti ich skladovania a zneškodnenia,
 - f) potenciálneho ožiarenia osôb vyplývajúceho z podmienok bežnej prevádzky, predvídateľných porúch a odchýlok od bežnej prevádzky alebo neoprávneného alebo nesprávneho použitia,
 - g) rizika vzniku radiačných nehôd a havárií a závažnosti ich následkov, a možnosti zásahov,
 - h) charakteristík územia ovplyvneného vykonávaním činností vedúcej k ožiareniu a územia, ktoré môže byť zasiahnuté pri radiačnej havárii.

§ 56

Účinnosť

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. decembra 2007.

v z. **Daniel Klačko** v. r.

⁷⁰⁾ § 14 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 340/2006 Z. z.